

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA
MESTA TRSTENÁ
za rok 2022

PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková
primátorka mesta

V Trstenej dňa 10.08.2023

1. Úvodné slovo primátorky mesta

Konsolidovaná výročná správa mesta Trstená za rok 2022 je dokument, ktorý predstavuje reálny pohľad na dosiahnuté výsledky a hodnotí mesto ako celok s rozpočtovými organizáciami a TTS, s.r.o.

Poskytuje informácie o majetkovej a finančnej situácii, ako súhrn za všetky súčasti konsolidovaného celku, analýzu jednotlivých príjmov a výdavkoch, prehľad o prijatých a poskytnutých transferoch a tiež iné podstatné informácie o meste a jeho organizáciách .

V našom meste sa už viac rokov praktizuje participácia občanov na rozvoji mesta. Participatívny rozpočet mesta Trstená je demokratický nástroj, ktorý umožňuje občanom mesta sa aktívne zapájať do rozhodovacieho procesu o rozdelení a použití časti finančných prostriedkov na konkrétny účel.

Mesto Trstená je zapojené do národného projektu Mini DCOM + zameraného na rozvoj elektronických služieb. Väčšina občanov mohla zaplatiť dane a poplatky cez internetbanking, mobilné aplikácie, cez čiarový a QR kód.

V priebehu roka bol realizovaný projekt : „Nízokouhlíková stratégia mesta Trstená na r. 2022 – 2030, projekt je realizovaný z Európskej únie, z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Predpoklad ukončenia projektu je v roku 2022.

Bola začatá realizácia projektu : „SMART technológie pre mesto Trstená“ , projekt je realizovaný z Európskej únie, z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Predpoklad ukončenia tohto projektu je v r. 2023.

V roku 2022 bola začatá veľká investičná akcia **Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov** v celom meste Trstená. Termín ukončenia je plánovaný v roku 2023. Celková výška investície je podľa zmluvy 8.409.023,40 € , ktorá bude realizovaná z vlastných zdrojov mesta Trstená a bude finančne uhrádzaná od 2. polroku 2023 do r. 2038.

Mesto Trstená sa už dlhodobo podieľa na poskytovaní kvalitných sociálnych služieb pre potreby obyvateľov mesta. Vzhľadom na zvyšujúci sa index starnutia v meste sa dá predpokladať aj zvyšujúci sa záujem o poskytovaní sociálnych služieb a to konkrétne opatrovateľskej služby, ktorá je zameraná na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby. Zámerom tejto služby je podpora zotrvania osôb odkázaných na pomoc inej osoby v rodinnom prostredí. V súčasnosti túto službu zabezpečuje mesto prostredníctvom 7 opatrovateľiek.

Pri smerovaní mesta Trstená sme postupovali podľa vytýčených rozvojových programov a venovali sme veľké úsilie príprave a realizácii projektov, na ktoré bolo možné získať granty a dotácie z eurofondov či štátneho rozpočtu, aj napriek sťaženým podmienkam z dôvodu vojny na Ukrajine a energetickej krízy.

Dňa 29. októbra 2022 sa konali voľby do orgánov samospráv. Od občanov mesta Trstená som opätovne dostala dôveru viesť mesto na ďalšie volebné obdobie .

Slávnostné ustanovujúce zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Trstenej na obdobie 2022 – 2026 sa konalo 10.11.2022, na ktorom som spolu s 13 zvolenými poslancami zložila sľub a tým povediem naše mesto ďalšie volebné obdobie.

Uvedomujem si, že stojím pred nami veľmi zložitým a ťažkým obdobím, poznačeným sťaženou politickou, hospodárskou ale aj energetickou krízou, čo sa však netýka len nášho mesta, ale všetkých samospráv na Slovensku.

Aj napriek tomu môžem konštatovať, že uplynulý rok 2022 bol rokom náročným, ale zároveň aj úspešným. V začatých a pripravovaných projektoch budeme pokračovať aj v nasledujúcom roku.

Investície z mestského rozpočtu smerovali do oblasti bývania a občianskej vybavenosti, rekreačných a športových služieb a vzdelávania.

V tomto smerovaní chceme pokračovať aj v roku 2023. Plánujeme sa zamerať na projekty, ktoré bude možné realizovať v rámci programovacieho obdobia r. 2021 -2027. Všetko úsilie budeme aj naďalej smerovať k tomu, aby sa zlepšovali životné podmienky pre obyvateľov mesta, aby Trstená bolo mestom rozvíjajúcim sa moderným mestom.

2. Identifikačné údaje mesta

Názov:	Mesto Trstená
Sídlo:	Bernolákova 96/8, 028 01 Trstená
IČO:	00314897
Štatutárny orgán obce:	PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková, primátorka od 10.11.2022 (vyhlásené voľby do orgánov samosprávy konané dňa 29.10.2022)
Telefón:	043/5310100
Mail:	primator@trstena.sk
Webová stránka:	www.trstena.sk

3. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Primátor mesta:	PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková, primátorka (od 10.11.2022)
Zástupkyňa primátora:	Ing. Silvia Púčíková (od 10.11.2022, č. uzn. 3/11/2022)
Hlavný kontrolór mesta:	Ing. Anna Kuráňová, MSc (od 1.9.2017)

Mestské zastupiteľstvo:
obdobie 2018 – 2022:

Volebný obvod č. 1 – Západ:

Ing. Silvia Púčíková, Mgr. Miloš Gallo, Peter Kovalík, Ľubomír Fedorák

Volebný obvod č. 2 – Hrady, Stred, Východ:

František Valko , Ing. Peter Kristofčák, Mgr. Ľubomír Sahúl',
Ľubomír Hol'ňa, DiS. , Bc. Štefan Starek

Volebný obvod č. 3 – Ďurďinová, Ústie nad Priehradou, Prístav:

Štefan Bača, Mgr. Peter Žatko, Ing. Helena Oravcová, Miroslav
Mačor

**Mestské zastupiteľstvo:
obdobie 2022 – 2026:**

Volebný obvod č. 1 – Západ:

Ing. Silvia Púčíková, Mgr. Miloš Gallo, Peter Kovalík, Ľubomír
Fedorák

Volebný obvod č. 2 – Hrady, Stred, Východ:

František Valko , Ing. Peter Kristofčák, Mgr. Ľubomír Sahúl',
Rastislav Bača, Bc. Štefan Starek

Volebný obvod č. 3 – Ďurďinová, Ústie nad Priehradou, Prístav:

Štefan Bača, Ing. Dominika Bullová, Ing. Tomáš Greššák, PhD.,
Tomáš Klokočka

Mesto Trstená sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení od 1.januára 1991 stalo samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány mesta

Základnými výkonnými orgánmi mesta Trstená sú:

- mestské zastupiteľstvo,
- primátor mesta.

Mestský úrad sídli na ulici Bernolákovej 96/8 s dvoma vysunutými pracoviskami na ulici Československej armády 957 a Železničiarov 253 .

Primátor mesta

Primátor mesta je predstaviteľom a najvyšším orgánom mesta Trstená. Je štatutárnym zástupcom mesta v majetkovoprávných, pracovnoprávných vzťahoch mesta a v administratívno-právných vzťahoch je správny orgánom. Funkcia primátora je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľubu novozvoleného primátora. Primátor mesta môže zriaďovať poradné orgány a odborné pracovné komisie.

Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím primátora. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov mesta. Orgánmi mestského zastupiteľstva sú komisie a iné orgány zriaďované mestským zastupiteľstvom podľa zákona.

Vo funkčnom období 2022 – 2026 bolo zvolených **13 poslancov**.

Komisie mestského zastupiteľstva

Mestské zastupiteľstvo môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasne poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Jednotlivé komisie sú zložené z poslancov a ďalších osôb zvolených mestským zastupiteľstvom. Zloženie a úlohy komisií vymedzuje mestské zastupiteľstvo.

Mestské zastupiteľstvo v Trstenej na ustanovujúcom zasadnutí dňa 10.11.2022 zriadilo **komisie občianskych samospráv**:

- Komisia občianskej samosprávy Západ,
- Komisia občianskej samosprávy Hradu, Stred, Východ
- Komisia občianskej samosprávy V. Breh, Ďurďinová, Ústie nad Priehradou

a nasledujúce **komisie mestského zastupiteľstva**:

- Komisia finančná a rozpočtová;
- Komisia telovýchovy a športu;
- Komisia sociálnych vecí a zdravotníctva;
- Komisia životného prostredia, zelene, poriadku a verejných prác;
- Komisia regionálneho rozvoja, cestovného ruchu a informatizácie mesta;
- Komisia výstavby a majetku;
- Komisia kultúry;
- Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov mesta.
- Komisia pre ochranu pre prešetrovanie sťažností proti činnosti poslanca mestského zastupiteľstva a primátorky mesta.

Spoločný obecný úrad

Spoločný obecný úrad sa člení na :

1. Spoločný obecný úrad – stavebný úrad
2. Spoločný obecný úrad – školský úrad

Spoločný obecný úrad – stavebný úrad plní úlohy podľa uzatvorenej zmluvy, vyplývajúce zo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, vykonávacích vyhlášok a nadväzujúcich právnych noriem.

Spoločný obecný úrad – školský úrad plní úlohy podľa uzatvorenej zmluvy, vyplývajúce zo zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vykonávacích vyhlášok a nadväzujúcich právnych noriem.

Spoločný obecný úrad rozhoduje a plní úlohy preneseného výkonu štátnej správy na mestá a obce v rozsahu a za podmienok daných zmluvou uzatvorenou medzi zúčastnenými obcami podľa § 20a zákona o obecnom zriadení.

Stupne riadenia na mestskom úrade sú nasledovné :

- a) primátor
- b) prednosta úradu
- c) vedúci organizačných útvarov

Mestský úrad v Trstenej sa člení na referát a oddelenia.

Referát MsÚ

- Sekretariát

Oddelenia MsÚ

- Oddelenie finančné
- Oddelenie mestského majetku
- Oddelenie výstavby a životného prostredia,
- Oddelenie vnútornej správy a sociálnych vecí,
- Oddelenie kultúry

Referát – sekretariát je organizačným útvarom s celou úradnou pôsobnosťou, čo znamená, že ich zamestnanci v mene primátora distribuuujú úlohy organizačným útvarom MsÚ, zabezpečujú prenos úloh mestského zastupiteľstva a orgánov mestského zastupiteľstva a zodpovedajú za koordináciu úloh kladených na MsÚ. Zamestnanci na referáte sekretariátu sú priamo podriadení primátorovi.

Oddelenia MsÚ sú základnými organizačnými útvarmi, na čele oddelenia je vedúci oddelenia, ktorý riadi činnosť na zverených úsekoch. Vzťahy medzi organizačnými útvarmi sú vzťahmi vzájomnej spolupráce a pomoci, bez vzťahov nadriadenosti a podriadenosti.

Oddelenia na všetkých uvedených úsekoch participujú na tvorbe a príprave projektov na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych a iných fondov a v prípade úspešnosti projektov sa podieľajú na ich implementácii.

Mestská polícia

Mestská polícia plní úlohy v súlade so zákonom SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov a Štatútom mesta Trstená. Mestská polícia je v organizačnej štruktúre postavená na úroveň oddelenia mestského úradu. Príslušníci mestskej polície sú zamestnancami Mesta Trstená. Činnosť mestskej polície riadi náčelník, ktorý je vedúci zamestnanec priamo

podriadený primátorovi. Pre náčelníka mestskej polície vyplývajú rovnaké práva a povinnosti ako pre ostatných vedúcich zamestnancov.

Mesto Trstená je **zriaďovateľom** štyroch rozpočtových organizácií a to :

- 1/ **Základná škola P. O. Hviezdoslava**, Ul. Hviezdoslavova 822, Trstená, ktorej riaditeľkou je Ing. Milena Smitková
- 2/ **Centrum voľného času**, Československej armády 957, Trstená, ktorej riaditeľkou je Ing. Zdenka Abrahámová
- 3/ **Základná umelecká škola**, Ul. Odbojárov 953, Trstená, ktorej riaditeľom je Mgr. Art. Jozef Tretina
- 4/ **Materská škola** , Ul. Oslobodenia 941, Trstená , ktorej riaditeľkou je Mgr. Lucia Vrabčeková

Mesto Trstená je **zakladateľom** Trstenských technických služieb – TTS, s.r.o., so 100% účasťou mesta Trstená.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie mesta: Poslaním mesta je zabezpečiť verejnú správu na svojom území, ako aj prenesený výkon štátnej správy, za podmienok stanovených zákonmi, najmä ústavou SR a zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Naším poslaním je slúžiť všetkým obyvateľom Trstenej. Vytvárame podmienky pre vyvážený ekonomický rozvoj mesta, chránime všetkých jeho obyvateľov, ale aj okolitú prírodu a jej zdroje.

Vízie mesta: ďalší rozvoj mesta a spokojnosť občanov, neustále vytvárať a zlepšovať podmienky pre šťastný život ľudí, zvýšenie kvality života občanov mesta. Mesto Trstená sa chce stať moderným mestom s trvalo udržateľným rozvojom, ktoré poskytuje súčasným i budúcim generáciám podmienky pre uspokojovanie profesijných, sociálnych a spoločenských potrieb, so zabezpečením ich osobných slobôd, ochrany ich majetku a životného prostredia. Je mestom pre občana, ktoré dynamizuje a uspokojuje jeho rastúce oprávnené nároky moderného štýlu života pri zachovávaní svojich tradícií.

Ciele mesta: zvýšenie schopnosti mesta rozvíjať sa komplexne, skvalitňovanie občianskej vybavenosti, životného prostredia, nadštandardný sociálny program, rozšírenie zázemia pre kultúru, kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, podpora športu, rozvoj cezhraničnej spolupráce s viditeľným prínosom pre mesto. Spoločným cieľom stratégie mesta je zvyšovanie životnej úrovne a kvality života obyvateľov mesta a zlepšovanie podnikateľského prostredia v meste.

5. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky pre samosprávu je od 1. januára 2009 zákonnou povinnosťou.

Cieľom konsolidovanej účtovnej závierky je poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke – princíp fiktívnej ekonomickej jednotky ako aj lepšie riadenie konsolidovaného celku, jeho majetku a záväzkov, nákladov a výnosov. Zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky je proces nasledujúci po zostavení individuálnej účtovnej závierky.

Konsolidovaný celok Mesta Trstená a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Mesta Trstená k 31. 12. 2022

Organizácia	Patrí do konsolidovaného celku Mesta Trstená áno/nie	Metóda konsolidácie	Poznámky
Základná škola, P.O.Hviezdoslava, Ul. Hviezdoslavova 822, rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Centrum voľného času, ČSA 957, rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Základná umelecká škola, Ul. Odbojárov 953 Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Materská škola, Ul. Oslobodenia 941 Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Trstenské technické služby – - TTS, s.r.o., Ul. Hertela 323,	áno	úplná	áno

Mesto Trstená oznámilo svojim organizáciám, že v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 22, ods. 13 majú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku za rok 2022 ako aj oznámenie o Konsolidovanom celku Mesta Trstená a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Mesta Trstená k 31. 12. 2022.

Štruktúra konsolidovanej účtovnej závierky:

- konsolidovaná súvaha
- konsolidovaný výkaz ziskov a strát
- poznámky konsolidovanej účtovnej závierky

Konsolidovanú účtovnú závierku zostavilo Mesto Trstená metódou úplnej konsolidácie, ktorá je zložená z:

- konsolidácie kapitálu – predstavuje elimináciu podielov materskej účtovnej jednotky s vlastným imanom dcérskej účtovnej jednotky, ktoré na tieto podiely pripadá
- konsolidácie pohľadávok a záväzkov – predstavuje vylúčenie všetkých vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi účtovnými jednotkami v konsolidovanom celku v plnej výške
- konsolidácie medzivýsledku – medzivýsledok vzniká pri predaji majetku medzi dvomi účtovnými jednotkami toho istého konsolidačného celku, pričom ocenenie majetku u kupujúceho je vyššie, než by bolo ocenenie majetku ak by k tejto transakcii nedošlo
- konsolidácie nákladov a výnosov – náklady a výnosy zo vzájomných vzťahov sa eliminujú (vyučujú, vynechávajú) z agregovaných údajov vo výkaze ziskov a strát (= fikcia ekonomickej jednotky).

Prehľad počtu zamestnancov konsolidačného celku k 31. 12. 2022

Organizácia	Zamestnanci muži		Zamestnanci ženy		Spolu počet zamestnancov	
	počet	%	počet	%	počet	%
Mesto Trstená	15	26,3	42	73,7	57	100
Základná škola Ul. Hviezdoslavova	8	11,0	65	89,0	73	100
Centrum voľného času	1	20,0	4	80,0	5	100
Základná umelecká škola	14	60,9	9	39,1	23	100
Materská škola, Ul. Oslobodenia 941	1	2,2	44	97,8	45	100
Trstenské technické služby – TTS, s.r.o.	23	92,0	2	8,0	25	100,00
C e l k o m	62	27,2	166	72,8	228	100,00

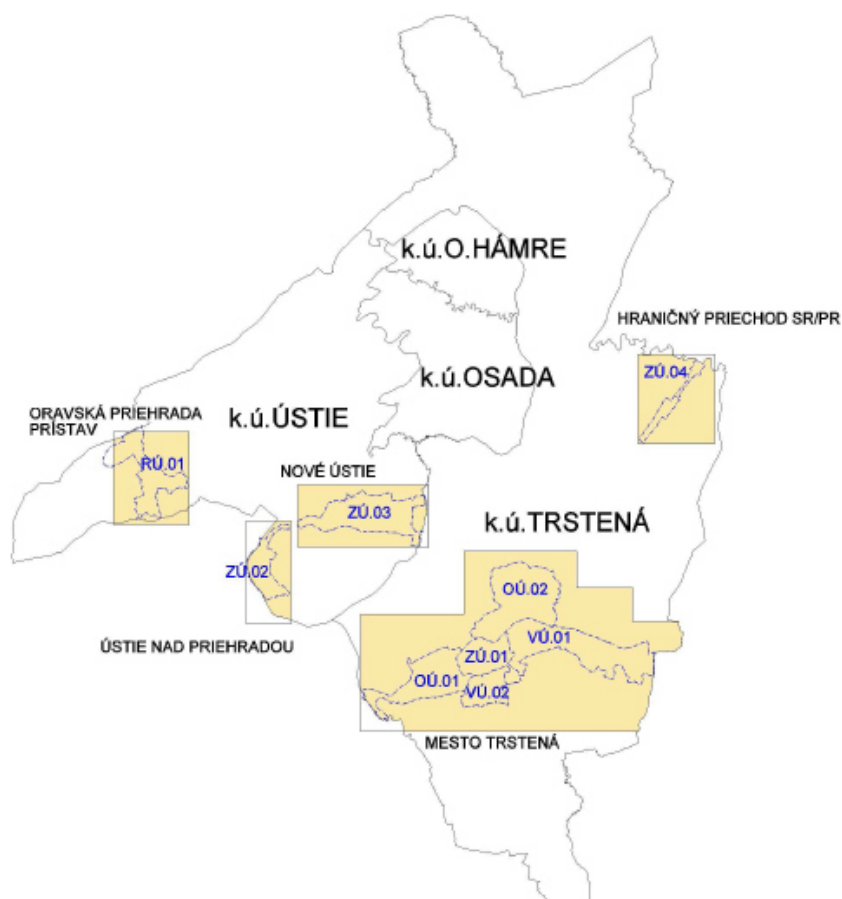
Kapitálová účasť

Mesto Trstená vlastní k 31. 12. 2022 akcie v Oravskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Dolný Kubín, 39 467 ks, menovitá hodnota 1 ks akcie je 25,891257 €, v celkovej hodnote 1.021.850,24 €, podiel Mesta Trstená na hlasovacích právach je 5,695 %.

5.1 Geografické údaje

Mesto Trstená tvoria 4 katastrálne územia:

1. Trstená
2. Ústie nad Priehradou
3. Osada - zatopená časť obce pod vodným dielom Oravská Priehrada
4. Oravské Hámre - zatopená časť obce pod vodným dielom Oravská Priehrada.

Poloha obce v území kraja, regiónu a okresu

Mesto Trstená s rozlohou 82,54 km² sa rozprestiera na severe Slovenska v hornej časti Oravskej kotliny, v nadmorskej výške 617 m. n. m., v údolí rieky Oravica na severovýchodnom okraji Oravy, neďaleko hraníc s Poľskou republikou a leží na významnej medzinárodnej ceste Budapešť- Krakov. Územnosprávne je začlenené do Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Tvrdošín. Mesto Trstená je situované v severnej časti Slovenska, pri štátnej hranici s Poľskom.

Katastrálne územia okolitých obcí (Liesek, Vitanová, Čimhová, Hladovka, Suchá Hora, Zábiedovo a Brezovica) tvoria spádové územie mesta Trstená, pre ktoré má mesto zabezpečovať funkciu strediska so zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti.

Susediace katastre mesta Trstená:

- katastrálne územie Bobrov
- katastrálne územie Brezovica
- katastrálne územie Liesek
- katastrálne územie Námestovo
- katastrálne územie Štefanov nad Oravou
- katastrálne územie Tvrdošín
- katastrálne územie Vavrečka
- katastrálne územie Zábiedova

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Tvrdošín	6,0 km
- mesto Námestovo	15,0 km
- mesto Dolný Kubín	37,5 km
- mesto Ružomberok	54,0 km
- mesto Martin	78,0 km
- mesto Liptovský Mikuláš	60,0 km (78 km cez Ružomberok)
- mesto Žilina	89,5 km (cez Terchovú)
- Krakow	109 km
- Novy Targ	40 km

5.2 Demografické údaje

Počet obyvateľov mesta

Mesto Trstená s počtom obyvateľov 7003 patrí medzi menšie sídla mestského typu na Slovensku. Za posledných 20 rokov má demografický vývoj klesajúci trend, ktorý sa odráža aj na vývoji počtu obyvateľov.

Tabuľka – Vývoj počtu obyvateľov Trstenej za roky 2012 – 2022

Rok	Počet obyvateľov
2012	7432
2013	7392
2014	7354
2015	7326
2016	7303
2017	7280
2018	7259
2019	7256
2020	7206
2021	7112
2022	7003

V posledných rokoch mesto Trstená zaznamenalo úbytok obyvateľstva, v porovnaní roka 2022 s rokom 2012 počet obyvateľov sa znížil o 429 obyvateľov. K 31.12.2022 mesto Trstená eviduje 7 003 obyvateľov, z celkového počtu obyvateľov k 31.12.2022 sú evidované ženy v počte 3 546 a muži v počte 3 457.

Veková štruktúra

Všeobecný trend starnutia populácie je viditeľný aj v meste Trstená. V porovnaní s východiskovým rokom 2012 došlo v roku 2022 k poklesu osôb v predproduktívnom veku o - 153, klesol počet osôb v produktívnom veku o - 630 a stúpol počet osôb v poproduktívnom veku o hodnotu 354. Celkovo z porovnania týchto dvoch období je zrejmý pokles počtu obyvateľstva v roku 2022 o - 429, z toho ženy je pokles o - 218 a mužov je pokles o - 211.

V roku 2022 bolo v evidencii 3 535 žien a v roku 2012 bolo 3 753 žien. V roku 2022 bolo v evidencii 3 468 mužov a v roku 2012 bolo 3 679 mužov.

V meste Trstená je stabilizovaný typ populácie, aj keď v porovnaní týchto dvoch období vidieť, že obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku ubúda a obyvateľov v poproduktívnom veku pribúda.

Samospráva však musí vytvárať aktívnu politiku vo vzťahu k mladým ľuďom v oblasti tvorby pracovných miest a rozvoja bývania.

Tabuľka – Produktivita obyvateľstva

Predproduktívny vek (0-15 rokov)		Produktívny vek (15-65 rokov)		Poproduktívny vek (65 a viac rokov)		Spolu
Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	
Rok 2022						
1 140		4 828		1 035		7003
606	534	2444	2384	418	617	
Rok 2012						
1293		5 458		681		
684	609	2719	2739	276	405	7432

Národnostná a religiózna štruktúra

Slovenskú národnosť, podľa posledného SODB v roku 2021 deklarovalo 6 934 obyvateľov, čo predstavuje 96,13 % z celkového počtu obyvateľstva 7 213. Z ostatných národností najviac je

zastúpená poľská počtom 36 , čo je 0,50%, česká 18 obyvateľov , čo je 0,25%, maďarská 4 , čo je 0,06%, avšak ani jedna iná národnosť ako slovenská nepresiahla 1%.

Čo sa týka náboženského vierovyznania väčšina obyvateľstva je rímskokatolíckeho vyznania, 6 075 obyvateľov, čo je 84,22%. Druhou najpočetnejšou cirkvou je obyvateľstvo evanjelického – augsburského vyznania 53 obyvateľov , čo je 0,73%, gréckokatolícke v počte 25 obyvateľov, čo je 0,35%. Bez vyznania je 763 obyvateľov , čo je 10,58% a do kategórie nezistené sa radí 198 obyvateľov , čo je 2,75% obyvateľstva.

Isté negatívum je dosť vysoké percento obyvateľstva, ktoré má základné vzdelanie 14,29 %. Oproti k tomu pozitívnym faktom je skupina obyvateľstva so stredoškolským – učňovské bez maturity 1 328 obyvateľov (18,41 %), úplné stredné s maturitou 2 057 obyvateľov (28,52%), vyššie odborné vzdelanie v počte 341 obyvateľov (4,73%), vysokoškolským vzdelaním v počte 1 470 obyvateľov (20,38%). Do kategórie – bez školského vzdelania – patrí veková skupina 0 – 14 rokov v počte 860 obyvateľov (11,92%) a veková skupina 15 a viac v počte 8 obyvateľov (0,11%). Nezistené vzdelanie bolo u 118 obyvateľov (1,64%). Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Trstená sa len minimálne líši od ostatných regiónov Slovenska.

5.3 Ekonomické údaje

Nezamestnanosť, štruktúra nezamestnanosti, vývoj nezamestnanosti

Systémové zmeny hospodárstva na Slovensku začiatkom 90. rokov 20. storočia vyvolali reakciu v podobe prudkého zvýšenia nezamestnanosti na celom území Slovenska, teda aj v Trstenej. Najviac nezamestnaných obyvateľov obce bolo v rokoch 1998 – 2002. Podstatné zvýšenie zamestnanosti v Trstenej nastalo v rokoch 2003 – 2008 (kedy úrady práce evidovali v priemere 215 uchádzačov o zamestnanie). Dopady hospodárskej krízy, ktoré sa prejavili od roku 2009 spôsobili značný nárast počtu UoZ na úroveň 452 v roku 2012, ktorý mal mierne kolísavý trend až do r. 2021, kedy sa negatívne prejavili dopady pandémie na vývoj hospodárstva a tým aj zvýšenie miery nezamestnanosti.

Poznámka : Údaje za rok 2022 boli dostupné s uvedením miery evidovanej nezamestnanosti , vypočítanej z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie k 31.12, evidovanej nezamestnanosti za okres Tvrdošín vo výške **4,04 %**. Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie predstavoval počet 820 uchádzačov, disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie je v počte 727. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo ku koncu obdobia roku 2022 je v počte 18 000 obyvateľov.

Pre porovnanie rok 2021 predstavoval mieru nezamestnanosti za okres Tvrdošín 4,80%. V roku 2022 teda miera nezamestnanosti v okrese Tvrdošín poklesla o -0,76% .

V porovnaní r. 2022 miery evidovanej nezamestnanosti s údajmi za celý Žilinský kraj sú údaje nasledovné :

- Žilinský kraj	:	4,63%
- okres Dolný Kubín	:	5,59%
- okres Námestovo	:	4,00%

5.4 Symboly mesta

Erb mesta Trstená

Erb mesta tvorí v modrom štíte zo zlatého položeného polmesiaca vyrastajúca zlatonimbá Panna Mária v striebornom rúchu, vľavo v náručí so strieborným zlatonimbým Ježiškom.

Vlajka mesta Trstená

Mestská vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov modrého, bieleho, žltého, bieleho a modrého. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je dvomi cípmi, t. j. jedným zástrihom, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami mestského erbu.

Pečať mesta Trstená

Pečať mesta tvorí erb mesta s kruhopisom mesto Trstená.

Pečať mesta tvorí erb mesta s kruhopisom „HOC SIGILLUM PROCEDIT – 1371 DE CIVITATE TRSTENA“. Pečať sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín, dokumentov a pod. Pečať a pečatidlo uschováva primátor mesta.

5.5 História mesta

Mesto Trstená leží v hornej časti Oravskej kotliny, v nadmorskej výške 607 m.n.m., v údolí riečky Oravica na severovýchodnom okraji Oravy, tesne pri hraniciach s Poľskou republikou. Vďaka svojej strategickej polohe sa mesto s rozlohou 82,54 km² už v minulosti stalo dôležitým hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom regiónu Hornej Oravy.

Trstená bola založená zakladacou listinou v roku 1371 ako trhové mesto s výsadným postavením, čo malo napomôcť jej rýchlemu rozvoju a už v krátkej dobe predstihla mnohé staršie osady na Orave. Písomné doklady potvrdzujú existenciu remeselníckych cechov ako kožušníkov, čižmárov, tesárov a hrnčiarov. Najznámejší bol cech hrnčiarsky, ktorý si zachoval svoju kontinuitu dodnes.

V roku 1609 kráľom Matejom II. mu boli udelené práva na štyri výročné jarmoky. V tradícii usporadúvania trhov a jarmokov pokračuje aj v súčasnosti, kedy sa konajú pravidelne "**Škapuliarsky jarmok**" v mesiaci júl (vždy víkend pred 16.7.), a "**Martinský jarmok**" konaný z príležitosti odpustovej slávnosti zasvätenia kostola sv. Martinovi v mesiaci november (koná sa pred 12. novembrom).

Tak ako v minulosti aj v súčasnosti Mesto Trstená patrí ku kľúčovým bodom Oravy v oblasti školstva, zdravotníctva, priemyslu a náboženského života. Nachádzajú sa tu dve základné školy, základná umelecká škola, Centrum voľného času a Gymnázium Martina Hattalu. Na území mesta pôsobí viacero priemyselných podnikov a firiem, ktoré ponúkajú prácu pre obyvateľov Trstenej a blízkeho okolia.

Srdcom a centrom mesta je Námestie M.R. Štefánika, kde sa obyvatelia stretávajú, prichádzajú za obchodom, zábavou a oddychom.

Poloha mesta a krása okolitej prírody vytvárajú ideálne podmienky na rekreačné a voľnočasové aktivity a možnosti pre domácich aj návštevníkov mesta. Kultúrnemu a spoločenskému vyžitiu slúži Dom kultúry a kino, kde sa konajú kultúrne a spoločenské podujatia.

Pre športovo založených obyvateľov Trstenej ako aj blízkeho okolia slúžia telocvične v meste, športový areál pod Kľozovom a iné športoviská.

5.6 Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti

Kostol sv. Martina

Dominantou Trstenej je farský Kostol svätého Martina, ktorý spolu so svojim areálom patrí k najvýznamnejším pamiatkam na Orave.

V roku 1371 so vznikom mesta bol postavený gotický kamenný kostol zasvätený Panne Márii, ktorej postava sa nachádza aj v erbe mesta. V roku 1397 je prvýkrát doložená existencia farnosti v Trstenej. Podľa vizitácie z roku 1559 bol kostol zasvätený Panne Márie. V 17. storočí farský kostol slúžil potrebám evanjelickej komunity. V roku 1641 bol kostol obnovený v renesančnom slohu a neskôr v roku 1683 vyplienený spolu s celým mestom litovským vojskom poľského kráľa Jána III. Sobieskeho, ktorého úlohou bolo oslobodiť Viedeň spod tureckého obklúčenia. V dôsledku zmien v náboženskom myslení v 17. storočí, pôvodné zasvätenie farského kostola Panne Márii bolo vystriedané svätým Martinom (symbolizuje ideál rytierstva). V rokoch 1741 až 1747 došlo k rozsiahlej barokovej prestavbe za miestneho farára Ondreja Utoša. Kostol bol rozšírený o trojlodie a zvýšený o barokovú cibulovitú vežu. Začiatkom 20. storočia kostol dostal nový mobiliár: oltáre, nástenné maľby a vitrážové okná v presbytériu. Taktiež boli do interiéru kostola osadené tri nové oltáre, ktorých autorom je majster Ferdinand Prinoth z Tirolska. Hlavný oltár je zasvätený sv. Martinovi, mužský bočný oltár je dedikovaný sv. Jánovi Nepomuckému a ženský bočný oltár je zasvätený sv. Rozálii. Počas Druhej svetovej vojny bol kostol vážne poškodený. Po skončení vojny došlo k vnútorným a vonkajším úpravám kostola. V rokoch 1998 až 2002 nadobudol Kostol sv. Martina súčasnú podobu.

Veža Kostola sv. Martina v Trstenej

Základy veže farského kostola boli položené v období novoveku, zrejme v polovici 17. storočia na starších stredovekých základoch. V období komplexnej prestavby kostola v 40.

rokoch 18. storočia veža mala barokovú strechu s tzv. cibulovitým zakončením. Na jar 1945 bola veža nešťastným zásahom delostreleckej strely vážne poškodená. Po roku 1945 sa začala uskutočňovať jej postupná obnova a rekonštrukcia. V rokoch 1947 až 1948 sa rekonštrukcia veže vykonala pod dozorom a za spoluúčasti majstra Petra Petráša a majstra Titusa Vajdu. Projekt rekonštrukcie veže vypracoval v Levoči projektant Eugen Ormay, rodák z Trstenej. Pri obnove veže pribudli k nej aj štyri menšie vežičky. Výška veže je 49 metrov a balkón sa nachádza vo výške 26,5 metra. Vo vnútri je inštalovaný pôvodný mechanizmus hodín z roku 1949. Vo zvonici veže boli umiestnené štyri zvony, ktoré boli liate v Českej u Brna v roku 1947 vo firme R. Manoušek. Boli poháňané na elektrický pohon. Najväčší zvon váži 1,6 tony a je zasvätený svätému Martinovi - patrónovi kostola. Menšie od neho sú zvony Ave Maria (410 kg) a Božské Srdce (760 kg). Najmenší zvon je tzv. umieračik je zasvätený svätému Jozefovi a váži 190 kg. Nové zvony boli posvätené na slávnosť Škapuliarskej Panny Márie 16. júla 1948 za účasti spišského diecézneho biskupa Mons. Jána Vojtaššáka. V roku 2008 bola veža farského kostola obnovená a komplexne sprístupnená širšej laickej i odbornej verejnosti ako súčasť hmotného sakrálneho a kultúrneho dedičstva mesta Trstená.

Krypta Kostola sv. Martina

Existencia krýpt pod farským kostolom siaha minimálne do polovice 17. storočia. Už v roku 1700 sa uvádza, že *„pánovi farárovi bolo nariadené, aby luteránski mešťania, ktorí zomrú bez spovede bez sv. prijímania a tí, ktorí ho ani k sebe nezavolajú počas agónie, nebudú pochovaní v kostole alebo na cintoríne s cirkevnými obradmi, so spevom a za zvonenia zvonov.“* Toto je azda najstaršia písomná zmienka o tom, že sa aj vo farskom kostole pochovávalo. Pred rokom 1715 došlo k rozšíreniu farského kostola a pristúpilo sa aj k úprave krýpt a v rokoch 1741 až 1747 sa realizovalo ich rozšírenie. Od 40. rokov 18. storočia sa pod farským kostolom nachádzali dve krypty. Jedna bola situovaná pod svätyňou a druhá bola lokalizovaná v zadnej časti lode kostola pod chórom. Do týchto krýpt sa pochovávali významní členovia meštianskych rodín a rodov, diecézni kňazi ako aj členovia františkánskeho rádu. V dôsledku kráľovských nariadení koncom 18. storočia bolo používanie krýpt obmedzované. Do krýpt sa prestalo pochovávať niekedy v prvej tretine 19. storočia. Z pôvodného inventáru krýpt sa zachoval unikátny súbor truhiel jednotlivých mešťanov, ktoré boli ornamentálne dekorované a kolorované. Ďalším unikátom sú kolorované truhly maloletých detí. V jarných mesiacoch roku 1945 došlo k čiastočnému vyrabovaniu a vyplieneniu krýpt počas prechodu frontu, keď ustupujúce nemecké jednotky boli zatlačené a porazené Červenou armádou. V roku 2017 sa zrealizovala obnova krypty pod farským kostolom, ktorej cieľom je propagácia kultúrneho hmotného dedičstva mesta Trstená. Sprístupnená krypta má obdĺžnikový pôdorys s rozmermi 8,99 x 4,46 m.

Vstupná brána

Vznik vstupnej brány možno položiť pravdepodobne do polovice 17. storočia. Ide o jednoduchú jednopodlažnú stavbu obdĺžnikového pôdorysu. V hornej časti vstupnej brány sa nachádza miestnosť, kde bol uložený mestský archív a zároveň v dolnej časti sa nachádzala jama, ktorá slúžila ako verejné väzenie. Na prízemí na čelnej stene sa nachádza jedno z najstarších barokových vyobrazení Panny Márie spolu s malým Ježišom v Trstenej. Reliéfne zobrazenie Panny Márie s Ježiškom v náručí ju ukazuje ako Kráľovnú neba, kde malý Ježiš drží v ruke posvätný škapuliar. Toto vyobrazenie sa nachádza v oválnej kartuši a okolo obrazu sa nachádzal latinský nápis: *„Regina coeli laetare, aleluja.“* Po stranách do priestoru vystupujú dve barokové hlavy malých anjelov. Toto vyobrazenie Panny Márie Karmelskej – Škapuliarskej bezprostredne súvisí so založením Bratstva Panny Márie Karmelskej v Trstenej v rokoch 1728 až

1731. Na vstupnej bráne v jednej z ník sa nachádza pieskovcová baroková socha sv. Anny spolu s maloletou Pannou Máriou. Táto socha je už doložená vo vizitácii z roku 1776. Na druhej strane je v nike pieskovcová socha sv. Antona Paduánskeho, jedného z patrónov františkánskej rehole. Obe sochy pravdepodobne vznikli v dielni oravských kamenárov Belopotockých. Vstupná brána ako **národná kultúrna pamiatka** predstavuje významnú súčasť hmotného kultúrneho dedičstva mesta Trstená.

Historické murované spovednice v ohrade farského kostola

Súčasťou historickej ohrady a priestoru farského Kostola svätého Martina je celkom desať murovaných spovedníc. Tieto spovednice predstavujú sakrálny architektonický unikát na hornej Orave. Vznikli pravdepodobne na prelome 18. a 19. storočia. Práve v tomto období prevládala v Trstenej úcta k Panne Márii ako patrónke mesta. Tieto spovednice slúžili na vysluhovanie sviatosti zmierenia veriacim na verejnom priestranstve. Počas pravidelných pútí na rôzne sviatky Panny Márie, najmä na sviatok Panny Márie Karmelskej (Škapuliarskej, 16. júla), do Trstenej prichádzali tisíce pútnikov z celej Oravy i z poľskej Haliče. Dobové dokumenty z 19. storočia uvádzajú, že na sviatky Panny Márie tu spovedali desiatky diecéznych kňazov i františkánskych pátrov. Murované spovednice postupne strácali svoju pôvodnú funkciu. Obmedzením náboženskej slobody po roku 1948 pretrvali ako architektonické dielo našich predkov.

Kaplnka sv. Kríža

Kaplnka sv. Kríža (pôvodne zasvätená Panne Márii Karmelskej) sa nachádza v juhovýchodnej časti areálu farského kostola. Kaplnka sa začala stavať v roku 1741 a bola dokončená v polovici 40. rokov 18. storočia. V jej interiéri sa nachádza drevený kríž s barokovým korpusom ukrižovaného Ježiša Krista a fragment z pôvodného oltára s obrazom, ktorý bol namalovaný v roku 1997. Okenné vitráže sú dielom majstra V. Krpela z Bratislavy.

Socha Panny Márie Kráľovnej s dieťaťom Ježišom

Na východnej časti ohradného kostolného múru sa nachádza baroková socha Panny Márie Kráľovnej s dieťaťom Ježišom. Celá socha Panny Márie je pokrytá vrstvou cementovej škrupiny, pod ktorou sa nachádza samotný kameň s polychrómiou. Možno predpokladať, že súsošie vzniklo v druhej polovici 18. storočia, pretože už v roku 1776 je doložených v Trstenej viacero sôch znázorňujúcich Pannu Máriu. Baroková socha Panny Márie Kráľovnej spolu s Ježišom je zaradená medzi **národné kultúrne pamiatky**.

Socha sv. Floriána

Baroková socha sv. Floriána je národnou kultúrnou pamiatkou. V roku 1992 bola umiestnená pred budovu rímskokatolíckeho farského úradu. Jej stĺp tvorí hranolový sokel. Na ňom je volutami zovretý sokel s nápisom dekorovaný rozetami. Hlavica stĺpa je ozdobená hlavičkami malých anjelov. Socha sv. Floriána – patróna hasičov bola vytvarovaná v bohatom pohybe. Na stĺpe je nápis: „*INTERCESIO TVA S. FLORIANE A FVRORE FLAMMARVM PRAESTET SECVRITATEM*“ (slovenský preklad: *Tvoj príhovor, svätý Florián, nech zabezpečí istotu mešťanov pred zúrivosťou plameňov*) a „*EX VOTO CVRAVIT IOANNES STEPHANIDES ANNO 1705*“ (slovenský preklad: *Podľa sľubu dal postaviť Ján Štefanides v roku 1705*). Táto baroková plastika sv. Floriána predstavuje jednu z najstarších barokových sôch na hornej Orave.

Kostol svätého Juraja

Kostol svätého Juraja je vo vlastníctve rehole Menších bratov františkánov. Jeho základy boli položené na prelome 17. a 18. storočia. Kostol je trojlodňový a má neorománsku fasádu. V jeho

okolí sa nachádzal príkostolný cintorín, kde sa pochovávalo až do roku 1780. V priebehu 18. storočia prešiel výraznou barokovou úpravou. Mimoriadne cenné sú bočné oltáre - Panny Márie a Božského Srdca Ježišovho, ktoré sú majstrovským dielom brata Konráda Švestku, OFM zo Žiliny z roku 1893. Bohostánok na hlavnom oltári je dielom tirolského majstra Ferdinanda Printha. Z druhej polovice 19. storočia pochádza aj ďalší bočný oltár venovaný sv. Františkovi. Kostol nadobudol súčasnú podobu po veľkom požiari mesta v roku 1912. V roku 2012 došlo ku komplexnej výmene starého organu z roku 1902. Nový organ bol daný do užívania v apríli 2013.

Františkánsky kláštor

Peknou architektonickou budovou a dominantou námestia je františkánsky kláštor vybudovaný v rokoch 1776 – 1780. Podobne ako kostolík aj kláštor bol niekoľkokrát prestavaný. Novšie úpravy v 20. storočí pozmenili i tvar okien. Kláštor spolu s prípojnou budovou má pôdorys tvaru „L“, a pôvodnú klenutú priebežnú chodbu, ktorou sa vchádza do klenutých miestností. Súpis výtvarných pamiatok Oravy z roku 1944 uvádza, že v inventári kláštora sa nachádza obraz Márie Magdalény s pekným starým rámom z konca 16. storočia a obraz sv. Františka z 18. storočia. Na dolnej chodbe kláštora je umiestnená baroková spovednica a patronátne lavice z 18. storočia. Je to práca neznámeho autora. Drevené lavice v hladkom prevedení, majú bohaty vykrojené bočnice. Drevo je mramorované. Kláštor bol po roku 1950 sídlom referátu ONV. V roku 1971 bol prestavaný na hotel Oravica. Po roku 1989 sa opäť stal vlastníctvom františkánskej rehole a v súčasnosti sa využíva na rôzne účely spojené s činnosťou františkánskej rehoľnej komunity.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Svätý Ján Nepomucký je patrónom spovedného tajomstva a zároveň nebeským ochrancom pred záplavami a povodňami, ktoré Trstenú postihovali na jar a v období jesene.

Stĺp so sochou svätého Jána Nepomuckého je doložený už v roku 1776. Správa z kanonickej vizitácie z roku 1820 uvádza, že bola postavená nová socha tohto svätca na náklady mesta. V roku 1876 bola stredná časť stĺpa nahradená novým kamenným blokom s reliéfmi svätého Michala archanjela na južnej strane a svätého Floriána na severnej strane. Kópie reliéfov z tohto stĺpu sa nachádzajú na Slanickom ostrove umenia.

Budova starého gymnázia

Budova reálneho nižšieho gymnázia bola postavená veľmi rýchlo s podporou uhorského ministerstva školstva a Oravskej stolice. Základný kameň bol položený v roku 1868 a už v roku 1869 sa tu vyučovalo. V roku 1875 sa premenovalo na *Kráľovské katolícke gymnázium v Trstenej*. Po roku 1918 bolo premenované na *Bernolákovo štátne nižšie reálne gymnázium*. V tejto školskej inštitúcii vyrástli viaceré osobnosti, ktoré sa zapísali do dejín Slovenska i do pohnutej minulosti Trstenej. V roku 1934 gymnázium svoju činnosť ukončilo. Na jeho tradíciu nadviazalo Gymnázium Martina Hattalu. Budova telocvične v roku 1912 vyhorela a potom bola pristavaná nová. V súčasnosti budovu prevádzkuje Základná škola a materskou školou R. Dilonga v Trstenej.

Wilcekova kúria

Zemianska baroková kúria rodiny Vilčekovcov pochádza z druhej polovice 18. storočia. Ide o prizemný murovaný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom. Objekt tvorí viacpriestorová budova so stredovým priechodom, z ktorého sú vstupy do obytných priestorov a pivnice. V obytných

miestnostiach sú zachované klenby so štukovou výzdobou z konca 18. storočia. Objekt má veľkú manzardovú strechu so stredovou manzardovou izbou.

Táto stavba v minulosti, asi od prvej polovice 19. storočia, slúžila ako rodinné sídlo šľachtického rodu Vilčekovcov. Posledným vlastníkom bol právnik a župný notár Albín Vilček. Neskôr budova slúžila ako sídlo Dopravného inšpektorátu, Dom dôchodcov a naposledy ako Centrum voľného času. Cieľom mesta Trstená je postupne pretvoriť túto stavbu na mestské múzeum.

Budova ľudovej školy

Budova bývalej mestskej ľudovej školy sa nachádza na pomedzí ulíc Kukučínova a Železničiarov. Základy tejto kamennej murovanej stavby siahajú do roku 1806, kedy ju dokladá latinská kanonická vizitácia trstenskej farnosti. V druhej polovici 19. storočia túto školu viedli františkáni (P. Ľudovít Potocký, OFM; P. Lambert Kovarík OFM a iní). Budova v 20. a 30. rokoch 20. storočia prešla výraznými prestavbami a v tomto období nadobudla dnešnú architektonickú podobu. V 30. rokoch 20. storočia pôvodný vchod do školy bol zo strany dnešnej Bernolákovej ulice. Po roku 1948 bola vyvlastnená štátom a naďalej slúžila výchovným účelom ako materská škôlka. Na budove sa zachovali dobové nadokenné stavebné prvky, ktoré sú pravdepodobne zo začiatku 20. storočia. V súčasnosti budovu využíva občianske združenie V.I.A.C. a sídli v nej Komunitné centrum Sinaj, ktoré plní sociálne, komunitné, vzdelávacie a výchovné účely.

Židovská synagóga

Židovská synagóga bola postavená v polovici 19. storočia v blízkosti hlavného námestia. Jej pôdorys má rozmery 12x15 metrov. V budove sú dve schodiská, jedna predsieň a galéria pre ženy, ktorá je podopretá štyrmi stĺpmi. Portál hlavného vchodu má renesančný charakter. Do Trstenej často prichádzal hlavný rabín z Dolného Kubína a radil veriacim. Židovská komunita aj po vzniku Československej republiky v roku 1918 naďalej patrila do kompetencie rabína v Dolnom Kubíne. Jej miestnym duchovným bol kantor Leopold Jehuda Adler. Duchovným kantorom v roku 1942 bol Jakub Löwenwirth. Synagóga na bohoslužobné účely slúžila až do roku 1942, do obdobia prvých transportov. Prechodne slúžila svojmu pôvodnému účelu ešte do vypuknutia SNP. Po skončení druhej svetovej vojny bola využívaná na rôzne účely, dokonca aj ako sklad obilia. V súčasnosti je majetkom Ústredného zväzu židovských náboženských obcí. Jej priestory boli v minulosti tiež využívané na komerčné účely. Na základe zmluvy medzi Ústredným zväzom židovských náboženských obcí a mestom Trstená zo dňa 8.4.2019, bola daná budova do nájmu mestu Trstená. Zámerom využívania tejto budovy je vytvoriť vhodné priestory pre školenia a výchovno-vzdelávacie aktivity v meste Trstená.

Budova židovskej školy

Budova niekdajšej židovskej školy tvorí jednotný kompaktný celok spolu s bývalou synagógou. Je pravdepodobné, že táto pôvodná židovská škola bola postavená v jednom časovom horizonte spolu so synagógou, teda v druhej polovici 19. storočia. Podľa písomných záznamov židovská škola v Trstenej fungovala s vlastným židovským učiteľom do druhej polovice dvadsiatych rokov 20. storočia. Neskôr slúžila pre potreby mestskej ľudovej školy. V súčasnosti je v nej zriadený obchod s obuvou.

Vstupná brána, sochy sv. evanjelistu Jána a plačúceho Ježiša Krista na Hýbli

V roku 1755 mestská samospráva v spolupráci s miestnym farským úradom dala postaviť dve kamenné pieskovcové sochy na cintoríne za riečkou Oravicou na Hýbli. Boli to sochy svätého

apoštola Jána - evanjelistu, ktorý drží v ruke knihu - symbol Svätého písma a plačúceho Ježiša Krista. Zaujímavou sochou je plačúci Ježiš Kristus, pod ktorým je latinský nápis inšpirovaný citátom zo Svätého písma: „*Videns civitatem, flevit super eam*“ (Lukáš 19, 41, v slovenskom preklade: „*Zazrel mesto, plakal nad ním.*“). Inšpiráciou pre postavenie týchto sôch bola symbolika zo Svätého písma, kde vrch Hýbeľ s cintorínom nad mestečkom predstavoval Golgotu (Kalváriu) s miestom umučenia Ježiša Krista v Jeruzaleme. Socha plačúceho Spasiteľa symbolizuje zármutok Krista nad plačom jeruzalemských žien. Možno sa nazdávať, že iniciátorom postavenia oboch sôch bol vtedajší horlivý farár Ondrej Utoš, rodák zo Zábiedova, v spolupráci s misiou františkánov v Trstenej. Sochy boli reštaurované v ateliéri akademického sochára a reštaurátora Jána Filu.

Pamätník padlých v Prvej svetovej vojne a decénia ČSR

Tento pamätník bol postavený pri príležitosti 10. výročia od založenia Československej republiky a ako prejav vďaky zomrelým občanom, ktorí zahynuli na frontoch Prvej svetovej vojny. Autorom tohto projektu bol v roku 1928 miestny učiteľ a predseda osvetovej komisie Ján Dafčík. Zhotoviteľom bol murársky majster Jozef Fedor, pôvodom z Trstenej. Pomník stojí na pravej strane štátnej cesty. Nachádza sa na vyvýšenine v podobe jednoduchého kamenného pomníka a je z hrubo opracovaného lomového kameňa. Pamätník má tvar zrezaného štvorbokého ihlana, ktorý je na vrchole ukončený plastikou Panny Márie s dieťaťom Ježišom. V priečelí pomníka je v strede letopočet „1918-1928“ a nápis „*K MÁRII VOLÁME V KAŽDEJ ÚZKOSTI.*“ Tento pamätník bol vyhlásený za **národnú kultúrnu pamiatku**.

Pomník a pamätné miesto obetí Druhej svetovej vojny

Pomník a pamätné miesto sa nachádza na okraji intravilánu mesta pri lesnom poraste. Jeho autorom bol v roku 1952 akademický sochár Vojtech Ihriský a architekt František Faulhammer. Pomník je postavený na podstavci tvorenom zvislo postavenými kamennými kvádrmi. Pomník tvorí blok pieskovca doskového tvaru, ktorého predná stena je stvárnená ako figurálny reliéf pozostávajúci z postáv dvoch mužov, žien a dieťaťa. Dňa 10. júna 1945 pochovali v Trstenej za veľkej účasti obyvateľov nevinné obete Druhej svetovej vojny do spoločného hrobu na vhodnom mieste neďaleko pri jubilejnom pomníku v lese Halečková. Cirkevné obrady tu vykonal dekan – farár v Trstenej Michal Bačík a za Okresný národný výbor v Trstenej prehovoril predseda Eugen Ryboš.

Pamätník Červenej armády

Pamätník bol postavený v roku 1945 po skončení Druhej svetovej vojny ako prejav vďaky miestnych občanov za oslobodenie. Pamätník je situovaný na námestí pred budovou bývalého reálneho gymnázia. Tvorí ho podstavec štvorcového pôdorysu obložený lomovým kameňom, na ktorom je rad troch podstavcov. Posledné dva sú z travertínu, na ktorých je štvorhranný blok s brúsenými travertínovými pamätnými tabuľami na každej strane. Je ukončená hlavicou, na ktorej stojí štvorhranný zrezaný ihlan. Na jeho čelnej strane je zlátený znak socialistického proletariátu. Na vrchole pomníka je umiestnená päťcípá zlátená hviezda. Pomník bol naposledy reštaurovaný akademickým sochárom Jánom Filom v roku 2006.

Židovský cintorín

Židovský cintorín v Trstenej sa nachádza juhozápadne od mesta, na hranici katastra mesta Tvrdošín. Len niekoľko metrov od neho je židovský cintorín v Tvrdošíne. Cintorín je umiestnený v lesnom poraste, na mierne šikmom teréne, asi dva a pol kilometra od centra mesta. Cintorín je obdĺžnikového tvaru a po celom obvode je ohradený kamenným múrom. Na niektorých miestach

je však už poškodený. Do cintorína sa vchádzalo kamennou bránou, od cesty z Trstenej do Tvrdošína. Prevažná časť náhrobných kameňov sa nachádza v hornej a ľavej časti od vchodu. Tvar, výzdoba a materiál náhrobných kameňov je rôzny. Najstaršie náhrobné kamene sú vyrobené z pieskovca. Mnohé pochádzajú z 19. a 20. storočia, sú však vplyvom počasia značne poškodené a texty sú málo alebo nečitateľné.

Budova mestského úradu

Budova dnešného mestského úradu v Trstenej bola pôvodne postavená v rokoch 1908 až 1910 belgickou baníckou firmou, ktorá v Liesku a Čimhovej pokusne začala ťažiť hnedé uhlie. Pôvodne táto budova bola umiestnená v Liesku ako sídlo belgickej banskej spoločnosti, ktorá hľadala možnosti povrchovej exploatácie hnedého uhlia v okolí Trstenej, v Liesku a v Čimhovej ako aj v iných častiach hornej Oravy. Neskôr (v období ešte existencie Rakúsko-Uhorska) táto budova bola rozobraná a premiestnená do Trstenej a znovu postavená. Táto budova slúžila až do roku 1960 ako sídlo okresného úradu, kedy Trstená prestala byť sídlom okresu a celková agenda sa presunula do Dolného Kubína. Od roku 1960 v tejto budove sídlil mestský národný výbor. Počas doterajšej celej existencie tejto budovy nebola komplexne opravovaná. Až v roku 2018 a 2019 prebehla rekonštrukcia budovy mestského úradu.

Námestie Milana Rastislava Štefánika

Pravdepodobne v čase prestavby kostola, brány a hradieb a ďalších pamiatok z tohto obdobia z polovice 18. storočia sa dotvorilo aj námestie a uprostred neho vznikla aj radnica, postavená podobne ako iné domy mesta z dreva. Na prelome 18. a 19. storočia sa do Trstenej prisťahovali Židia, ktorí veľmi ovplyvnili ďalší vývoj mesta. V krátkom čase sa stali významnými a vplyvnými občanmi a mohli si zakúpiť najlepšie pozemky mesta pre výstavbu súkromných i podnikateľských objektov, ktoré dnes obkolesujú celé námestie. Mnohé z týchto židovských domov majú viac ako 200 rokov a patria medzi architektonické skvosty mesta.

Hotel Roháč

Hotel Roháč bol postavený asi v polovici 19. storočia. Predtým jednopodlažná budova pravdepodobne slúžila ako pánska krčma, neskôr slúžil ako mestský hotel. V priestoroch hotela určitý čas sídlil aj richtár a obecný žalár. Vchádzalo sa do neho cez podchod, neskôr ho zamurovali.

Významné pamiatky na území mesta Trstená:

Na administratívnom území mesta Trstená sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky (NKP), ktoré sú evidované v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (UZPF):

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO
Trstená	Kostol	farský kostol sv.Martina
Trstená	Kaplnka	bývalá kapln.P.M.Karmel.,bašta
Trstená	Brána	vstupná brána
Trstená	Múr ohradný so	bývalé opevnenie kostola

	spovedelnicami	
Trstená	Cintorín príkostoný	stredoveký a novoveký cintorín
Trstená	Socha	socha Madony
Trstená	Socha-VSA	sv.Anna vyučuje Pannu Máriu
Trstená	Socha-VSA	socha sv.Antona Paduánskeho
Trstená	Pilier s podstavcom	pilier pod sochou sv.Floriána
Trstená	Socha	socha sv.Floriána
Trstená	Kúria	Wilcsekova kúria
Trstená	Pomník	10.výročie vzniku ČSR+padlí
Trstená	Tabuľa pamätná	pam.tabuľa revolučného NV
Trstená	Kostol	Kostol sv. Juraja
Trstená	Konvent	Konvent františkánov

5.7 Významné osobnosti mesta

Osobnosti mesta Trstená:

Osobnosti mesta Trstená	
Rudolf Dilong (1.8.1905 v Trstenej - 7.4.1986 v Pittsburghu v USA)	Františkánsky kňaz, básnik, prozaik, publicista a dramatik. Mimoriadne plodný spisovateľ na Slovensku i v emigrácii, predstaviteľ slovenskej katolíckej moderny.
Ján Doranský (28.5.1911 v Trstenej - 6.4.1973 Montreal, Kanada)	Spisovateľ, publicista a úradník.
Štefan Furdek (2.9.1855 v Trstenej - 18.1.1915 v Clevelande v USA)	Katolícky kňaz, organizátor duchovného a kultúrneho života krajanov v USA. Vydavateľ prvého časopisu pre slovenských vysťahovalcov. Zakladateľ a prvý predseda Slovenskej ligy v Amerike. Podieľal sa na vzniku ČSR (Clevelandská a Pittsburská dohoda z roku 1915 a 1918).
Hugolín Martin Gavlovič (11.11.1712 v Čiernom Dunaji v Poľsku-17.6.1787 v Horovciach)	Básnik, františkán. V Trstenej prežil detstvo. Tu získal aj základné vzdelanie. Patrí do generácie predbernolákovských spisovateľov
Martin Hattala (4.11.1821 v Trstenej - 11.12.1903 v Prahe)	Univerzitný profesor, jazykovedec. Autor diela Krátka mluvnica Slovenská (1852), od jej vydania sa datuje kodifikácia nového spisovného jazyka.
Matúš Jankola (2.8.1872 v Budapešti-5.5.1916 v Bridgeporte v USA)	Rímskokatolícky kňaz. Bol spoluautorom Memoranda Slovenskej ligy v USA.
Silvester Jozef Jankola (15.2.1895 v Trstenej - 22.10.1975 vo Valparaise v USA)	Františkánsky kňaz, náboženský spisovateľ.
Andrej Kavuljak (5.12.1885 v Ústí – 30.5.1952 v Dolnom Kubíne)	Lesný inžinier, historik. Jeho dielo Historický miestopis Oravy je základným dielom o oravských dejinách.
Anton Kocian (13.6.1900 v Zuberici-28.3.1984 v Trstenej)	Ornitológ, zoológ, pedagóg, milovník a ochranca prírody, autor viacerých prírodovedeckých prác, priekopník turistiky na Orave
Ján Koiš (19.3.1793-11.5.1839 v Budapešti v Maďarsku)	Slovníkár, zberateľ slovenských ľudových piesní. Patrí do generácie bernolákovských kultúrnych a národných pracovníkov
Celestín Alojz Lepáček (11.6.1905 v Trstenej - 8.10.1955 v Trnave)	Františkánsky kňaz, literárny historik, prekladateľ. Systematicky sa zaoberal skúmaním života a diela osobností staršej slovenskej literatúry.

Ondrej Metod Lucký (21.11.1919 v Trstenej - 13.7.2008 v Bratislave)	Františkánsky kňaz, spisovateľ.
Viktor Trstenský (20.3.1908 v Trstenej - 7.12.2006 v Trstenej)	Katolícky kňaz, pápežský prelát, disident, politický väzeň, spisovateľ, nositeľ Pribinovho kríža I. triedy.
Milo Urban (24.8.1904 v Rabčiciach - 10.3.1982 v Bratislave)	Spisovateľ, prekladateľ a novinár. Chodil do gymnázia v Trstenej a prežil tu čas svojho života.

Významné osobnosti mesta Trstená:

Rudolf Dilong - Bol básnikom, prozaikom, publicistom a dramatikom. Bol mimoriadne plodným spisovateľ na Slovensku ako aj v emigrácii. Patrí medzi výrazných predstaviteľov Katolíckej moderny na Slovensku.

Štefan Furdek - Bol katolíckym kňazom, organizátorom duchovného a kultúrneho života krajanov v USA. Stal sa vydavateľom prvého časopisu pre slovenských vysťahovalcov. Bol zakladateľom a prvým predsedom Slovenskej ligy v Amerike. Podieľal sa na vzniku Československej republiky. Bol jedným zo signatárov Clevelandskej a Pittsburskej dohody z rokov 1915 a 1918.

Martin Hattala - Stal sa univerzitným profesorom a jazykovedcom. Je autorom diela *Krátko mluvnica slovenská* (1852). Od jej vydania sa datuje kodifikácia nového spisovného jazyka na etymologickom princípe.

Matúš Jankola - Po štúdiách sa stal rímskokatolíckym kňazom a bol signatárom a spoluautorom Memoranda Slovenskej ligy v USA. Bol mimoriadnym organizátorom medzi zahraničnými Slovákami. Počas svojho života postavil päť slovenských kostolov, dve školy a faru.

Andrej Kavuljak - Vďaka svojej osobnostnej profilácii sa stal z neho odborník na lesné hospodárstvo. Zároveň sa venoval aj dejinám Oravy. Je autorom viacerých odborných prác z oblasti lesníctva a histórie Oravy. Jeho najvýznamnejšia práca *Historický miestopis Oravy* vyšla posmrtno v roku 1955.

Celestín Alojz Lepáček, OFM - Po štúdiách sa stal rímskokatolíckym kňazom, vstúpil do františkánskej rehole a istý čas bol aj jej provinciálom. Vo svojej dobe bol významným literárnym historikom a prekladateľom. Systematicky sa venoval výskumu života a diela osobností staršej slovenskej, najmä barokovej literatúry.

Viktor Trstenský - Pochádzal zo starobylého rodu Trstenských z Trstenej. Stal sa rímskokatolíckym kňazom. V čase socialistického režimu bol významným disidentom a politickým väzňom za občianske i náboženské práva. Bol spisovateľom a cez svoje listy vedúcim osobnostiam v štáte apeloval na ich svedomie a politickú zodpovednosť. Jeho listy vyšli vo viacerých knihách. Je autorom biografie spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Stal sa nositeľom titulu pápežského preláta a Pribinovho kríža I. triedy.

6. Plnenie funkcií mesta (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V meste Trstená sa nachádza jedna materská škola štátna s dvomi elokovanými pracoviskami, základná škola s elokovaným pracoviskom, základná škola s materskou školou s elokovaným pracoviskom, jedna stredná škola, jedno detašované pracovisko vysokej školy, Centrum voľného času, Základná umelecká škola, Súkromná Základná umelecká škola Ľubomíra Holému, Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Trstená a škola v nemocnici.

Predškolské zariadenia

Predškolskú výchovu detí v Trstenej zabezpečuje jedna Materská škola Oslobodenia 941 s dvomi elokovanými pracoviskami a Základná škola s materskou školou Rudolfa Dilonga s elokovaným pracoviskom.

Cirkevná materská škola, Hviezdoslavova 824/6 bola zriadená 1.9.2014. Zriaďovateľom je biskupský úrad v Spišskom Podhradí. Dňom 31.8.2015 bola vyradená zo siete škôl.

Základná škola s materskou školou Rudolfa Dilonga, Hviezdoslavova 823/7 bola zriadená 1.9.2015. Zriaďovateľom je biskupský úrad v Spišskom Podhradí. Dňom 1.9.2015 bola zaradená do siete škôl.

Materská škola, Oslobodenia 941/50, ktorá predstavuje riaditeľstvo. Jej neoddeliteľnou súčasťou sú elokované pracoviská:

- Materská škola, ul. Puškinova 589/20,
- Materská škola, Západ 1146/36.

Celkový počet detí v MŠ Oslobodenia 941, Trstená, ktorej zriaďovateľom je mesto Trstená k 31.12.2022 je 233, z toho 62 predškolákov.

Tabuľka – Počet tried a detí v materských školách v meste Trstená za rok 2022

	MATERSKÁ ŠKOLA UL. Puškinova 589/20	MATERSKÁ ŠKOLA UL. Oslobodenia 941/50	MATERSKÁ ŠKOLA ZÁPAD 1146/36	ZŠ s MŠ R. Dilonga Ul. Hviezdoslavova 824/6
Triedy	4	6	2	5
Deti	81	113	39	90

Poznámka : V Materskej škole Oslobodenia 941 bol k 31.12.2022 prírastok v počte prihlásených detí + 4 detí, vychádzajúc z výkazu k 15.9.2022. K počtu detí 233 treba pripočítať ešte 5 detí z Ukrajiny, ktoré sa v tomto výkaze nenachádzajú.

V ZŠ s MŠ R. Dilonga k 31.12.2022 je počet bez zmeny, čiže počet detí 90 z toho 31 predškolákov.

Základné školstvo

V katastri mesta Trstená sa nachádzajú 2 základné školy:

- **Základná škola P.O.Hviezdoslava, Hviezdoslavova 822/8**, s jedným elokovaným pracoviskom
- **Základná škola s materskou školou R. Dilonga, Hviezdoslavova 823/7** s jedným elokovaným pracoviskom.

Základná škola P. O. Hviezdoslava, Hviezdoslavova 822/8 je škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Mesto Trstená. Školu navštevuje 549 žiakov vyučujúcich sa v 24 triedach . Personálne zabezpečenie vzdelávania je 37 učiteľov /kvalifikovaných pedagógov/, 7 asistentov učiteľa a 7 pedagogických zamestnancov školskom klube.

Z celkového počtu nepedagogických zamestnancov 22 tvoria zamestnanci v školskej jedálni 10 zamestnancov a ostatní zamestnanci sú v počte 12.

Základná škola R. Dilonga, Hviezdoslavova 823/7 je škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie. Školu navštevuje 264 žiakov vyučujúcich sa v 15 triedach.

Ostatné školské zariadenia

Základná umelecká škola, Odbojárov 953

Základná umelecká škola je rozpočtovou organizáciou mesta Trstená s právnou subjektivitou. V súčasnosti ZUŠ navštevuje 389 žiakov, a to v individuálnej forme vyučovania v počte 202 žiakov a v skupinovej forme vyučovania v počte 187 žiakov, v troch študijných odboroch: hudobný, výtvarný, tanečný. Základná umelecká škola je dnes už neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho a spoločenského života v meste. Koncerty a vystúpenia žiakov hudobného, tanečného odboru a výstavy prác žiakov výtvarného odboru sú už dlhoročnou tradíciou. Dobré funguje aj spolupráca s MŠ a ZŠ pri náboře talentovaných žiakov. Učitelia ZUŠ vychádzajú za svojimi budúcimi žiakmi do škôl v celom regióne. Propagujú umenie formou výchovných koncertov a získavajú tak nových adeptov k štúdiu na škole.

Súkromná základná umelecká škola Ľubomíra Holímu, Železničiarov 282/27

Súkromná základná umelecká škola Ľubomíra Holímu bola zaradená do siete škôl Rozhodnutím Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu dňom 10.07.2015 pod číslom 2014-5655/28057-5-100B. Zriaďovateľom Súkromnej základnej umeleckej školy Ľubomíra Holímu , Železničiarov 282/27, Trstená je Ľubomír Holíma, s formou hospodárenia ako nezisková organizácia.

Súkromná základná umelecká škola Ľ. Holímu zabezpečuje umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania prevažne pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky a pre žiakov základnej školy do dovŕšenia 15 rokov. Poskytuje základné umelecké vzdelanie prostredníctvom štátneho a školského vzdelávacieho programu, ktoré môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania. Počet detí navštevujúcich Súkromnú základnú umeleckú školu Ľ. Holímu v počte 134 žiakov, prebieha vyučovanie len v skupinovej forme vyučovania.

Súkromná základná umelecká škola Vladimíra Pánika, so sídlom Chlebnice 134., elokované pracovisko Trstená.

Súkromná ZUŠ so sídlo Chlebnice 134, má zriadené svoje elokované pracovisko na území mesta Trstená, a to v budove ZŠ s MŠ R. Dilonga na Námestí M. R. Štefánika.

V súčasnosti ZUŠ žiaci navštevujú hudobný študijný odbor, tak v individuálnej ako aj v skupinovej forme vyučovania a výtvarný odbor v skupinovej forme vyučovania.

Nakoľko táto súkromná ZUŠ nie je súčasťou výkazu o počte žiakov k 15.9. nevieme poskytnúť celkové počty žiakov ani počty žiakov navštevujúcich elokované pracovisko.

Centrum voľného času, Československej armády 957

Centrum voľného času je rozpočtovou organizáciou mesta Trstená s právnou subjektivitou. Je otvoreným zariadením pre deti a žiakov s trvalým pobytom v meste Trstená vo veku od 5 do 14 rokov, so zameraním na záujmové vzdelávanie a záujmovú príležitostnú činnosť s celoročnou prevádzkou. Organizácia je delená na dve oddelenia, ktoré sa špecializujú na jednotlivé formy a obsahy záujmového vzdelávania: *Oddelenie telovýchovy a športu* a *Oddelenie spoločenských vied*. Pri štatistickom zisťovaní bol predložený počet detí a žiakov 757.

Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Trstená

SCŠPP je školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie, kde sa vykonáva psychologická, špeciálno-pedagogická vrátane logopedickej a liečebno-pedagogickej činnosti a sociálna činnosť zameraná na optimalizáciu výchovného, vzdelávacieho, psychického, sociálneho, kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie. V štatistickom výkaze z 1/2023 je registrovaných 1 090 detí, žiakov a ostatných klientov.

Stredné školstvo

V meste sa nachádza jedna stredná škola – Gymnázium Martina Hattalu, ktorá sa skladá z troch subjektov a to: Gymnázium 4-ročné, Gymnázium bilingválne a Gymnázium 8-ročné. Toto výchovnovzdelávacie zariadenie zabezpečuje výchovu a vzdelávanie s prihliadnutím na individuálne a vekové osobitosti žiakov.

Vysoké školy

Na území mesta Trstená sa nachádza detašované pracovisko jednej vysokej školy – Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Ústav sociálnej práce Tomislava Kolakoviča, Železničiarov 278 sídli v budove Gymnázia Martina Hattalu. Svoje pracovisko v Trstenej zriadila ako Ústav sociálnej práce Tomislava Kolakoviča s možnosťou kompletného vzdelávania na bakalárskom a magisterskom stupni v dennej a externej forme, s možnosťou rigoróznejšej skúšky v odbore Sociálna práca. Odbor Sociálna práca má široké zameranie. V Ústave SP T. Kolakoviča sa orientujú na poradenstvo, služby a pomoc rodine, nakoľko rodina je prioritou v celosvetovom meradle a jej hodnota v regióne Orava je vysoká.

Rozvíja služby, ktoré keď sa inštitucionalizujú, vzápätí sa stávajú praktickými výučbovými pracoviskami Ústavu. Na každoročnej medzinárodnej konferencii predstavujeme osobnosti Slovenska, ktoré sa formovali v Kolakovičovej Rodine (napr. MUDr. Silvester Krčmery sn.,

RNDr. Vladimír Jukl, MUDr. Vladimír Stecrula, MUDr. Anton Neuwirth, Mgr. Elena Bartošová, Štefan Šmálik ...) Pracovisko začalo výučbu o rok skôr ako na Alma Mater VŠ ZaSP sv. Alžbety v Bratislave a prví absolventi Ústavu sú aj prvými absolventmi VŠ ZaSP sv. Alžbety. Garantom a vedúcou Ústavu je prorektorka prof. PhDr. Maria Bielová, PhD., zástupca MUDr. Vojtech Kolečák.

6.2. Zdravotníctvo

Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej je všeobecnou nemocnicou v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, s postavením príspevkovej organizácie s vlastnou právnou subjektivitou.

Nemocnica v Trstenej poskytuje komplexné zdravotné služby v širokom rozsahu pre všetkých občanov vyžadujúcich ambulantnú a ústavnú zdravotnú starostlivosť. Popri tom zabezpečuje komplexné činnosti spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, lekárenskú službu, ambulanciu ZZS, lekársku službu prvej pomoci. Nemocnica poskytuje lôžkovú starostlivosť pre okres Tvrdošín, časť okresu Námestovo – spádová oblasť približne pre 65 000 obyvateľov.

V meste ďalej pôsobia dve zdravotné strediská, šesť lekární zabezpečujúce pohotovostnú službu (Lekáreň Karmel, Lekáreň Max -pôvodná lekáreň u Murína, Nemocničná lekáreň NsP Trstená, Lekáreň Anjel a Plus lekáreň), viaceré súkromné ambulancie pre deti, dospelých, stomatologické ambulancie a rôzni špecializovaní lekári.

6.3. Sociálne zabezpečenie

V súčasnosti mesto disponuje len jedným zariadením sociálnych služieb –denným stacionárom. Toto zariadenie dokáže však uspokojiť len požiadavky špecifickej cieľovej skupiny, chýbajú ďalšie sociálne služby, ktoré by mohli včas a adekvátne reagovať na požiadavky občanov.

V meste Trstená poskytujú sociálne služby: Spišská katolícka charita v kombinovanom zariadení sociálnych služieb pre dospelých a domovom dôchodcov Dom Charitas sv. Františka z Assisi Trstená je cirkevné zariadenie, ktorého zriaďovateľom je SKCH. Zariadenie poskytuje služby podľa zákona o sociálnych službách občanom poberajúcim starobný alebo invalidný dôchodok, bez rodinného prostredia, bez sociálnych kontaktov (opustení, osamelí), občanom v terminálnom štádiu života, onkologicky chorým a predovšetkým manželským dvojiciam v dôchodkovom veku (lebo obývacie bunky sú dvojposteľové).

Ďalšími organizáciami poskytujúce sociálne služby v meste sú ešte tieto organizácie:

- Agentúra domácej starostlivosti poskytuje služby sociálne, duchovné svojim klientom v ich rodine alebo domácnosti.
- Farská charita vykonáva a poskytuje návštevy v domácnostiach a pomoc starým ľuďom, poradenstvo, prácu so sociálne odkázanými a iné charitatívne činnosti.
- Osobitnou súčasťou farskej charity je aj Tretí rád sv. Františka, ktorý poskytuje hlavne návštevnú službu a modlitbové stretnutia.

Spišská katolícka charita - Dom Charitas Sv. Františka z Assisi Trstená

Dom Charitas sv. Františka z Assisi so sídlom na Zápotočnej ulici č. 565/14, ktorého zriaďovateľom je Spišská katolícka charita. Poskytuje sociálne služby ako Domov sociálnych služieb, Zariadenie pre seniorov a denný stacionár.

Sociálna služba sa prijímateľovi sociálnej služby v Dome Charitas poskytuje pobytovou formou, ako celoročná sociálna služba v rozsahu poskytovania týchto činností:

Dom Charitas zviditeľňuje služby Cirkvi pre človeka v záverečnej fáze života, kde do popredia dáva ľudskosť, dôstojnosť a jedinečnosť človeka.

Denný stacionár

Priestory denného stacionára sa nachádzajú v Trstenej na ulici Malý rad 538/18. V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. V dennom stacionári sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia.

6.4. Kultúra

Dom kultúry – je hlavným strediskom kultúrneho diania v meste Trstená. Hlavnou náplňou Domu kultúry je organizovanie kultúrnych podujatí pre občanov mesta. Ponúka pestrú paletu podujatí z oblasti domácej a zahraničnej kultúry, podieľa sa na organizovaní celomestských podujatí, podporuje krúžkovú a vzdelávaciu činnosť. V Dome kultúry sa pravidelne usporadúvajú divadelné predstavenia, koncerty a plesy. Okrem tejto činnosti Dom kultúry zabezpečuje reprezentačné podujatia pre mesto, rôzne schôdze, semináre, konferencie, pracovné porady, firemné mítingy a ďalšie akcie s možnosťou kompletného technického zariadenia.

Dom Kultúry ponúka nasledujúce priestory:

- Divadelná sála (Veľká viacúčelová sála – 450 sedadiel),
- Spoločenská sála (210 miest),
- Zasadacia miestnosť (80 miest),
- Kinosála (255 miest),
- Výstavná miestnosť (80 miest),
- Sobášna miestnosť, zároveň plniaca funkciu výstavnej a zasadacej miestnosti (50 miest).

Kino Mier (3D) - Jediným kinom v meste je 3D Kino Mier, ktoré je súčasťou Domu kultúry s kapacitou 255 sedadiel. Kino Mier má novú digitálnu technológiu, ktorá umožňuje premietat' audiovizuálne diela vo väčšine dostupných digitálnych formátov i prenosy satelitného televízneho vysielania, resp. iných formátov. Kino Mier je moderné mestské kino, ktoré disponuje novou kvalitnou digitálnou technológiou. Digitalizácia so sebou priniesla nielen vysokú kvalitu projekcie a 3D, ale aj nárast návštevnosti. Pravidelne sa organizujú rôzne akcie, ako napríklad rôzne akcie pre deti, festivaly, premietanie pre seniorov, či súťaže o vstupenky.

Kino Mier má dve regionálne prvenstvá v histórii. Pri svojom vzniku v roku 1961 bolo prvým kinom so širokouhlým plátnom na Orave a zároveň ide o prvé 3D digitálne kino na Orave otvorené dňa 3. augusta 2012.

Mestská knižnica – poskytuje knižničné služby v Trstenej a nachádza sa v Dome kultúry. Organizačne patrí knižnica pod oddelenie kultúry pri Mestskom úrade v Trstenej.

Mestská knižnica je verejnou, univerzálnou knižnicou s komplexnými knihovníckymi informačnými službami pre všetkých používateľov.

Poskytuje nasledovné služby : vypožičiavanie literatúry, rezervácie pomocou on-line katalógu, sprostredkovanie, medziknižničnej výpožičnej služby (MVS), internet, scanner, kopírovacie služby, biblio-kartografické informácie, organizovanie vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, besied, exkurzií, organizovanie rozprávkových dopoludní, výstaviiek výtvarných prác detí.

Medzi najvýznamnejšie kultúrno-spoločenské podujatia organizované tradične mestom Trstená patria:

- Uvítanie nového roka,
- Pochovávanie basy,
- Akadémia k medzinárodnému Dňu žien,
- Akadémia ku Dňu učiteľov,
- Akadémia ku Dňu matiek,
- Stavanie mája,
- Dilongova Trstená,
- Trstenská krídlovka,
- Škapuliarsky jarmok,
- Hrnčiarska slávnosť
- Spievame Márii,
- Kultúrne leto
- Trstenská organová jeseň,
- Martinský jarmok
- Noc vo veži,
- Svättojánsky večer v Trstenej
- Káva vo veži
- Kino – akcia Valentín , k MDŽ, Dňu matiek
- Letné kino
- Prázdninové stredy v kine Mier.

V meste Trstená pôsobia aj ***Tanečná skupina MIXÉR, Chránový zbor Tristianus a Spevácky zbor Mária a Alfa***. Taktiež dychová hudba **Oravanka**.

6.5. Hospodárstvo

Mesto Trstená patrí medzi najviac priemyselne rozvinuté územia regiónu Orava. Na území mesta sa nachádza niekoľko väčších regionálnych zamestnávateľov.

V súčasnosti je v Obchodnom registri zaregistrovaných približne 60 obchodných spoločností s právnu formou s.r.o., ktoré majú sídlo v Trstenej. Veľmi silnú základňu tvoria tiež živnostníci, ktorých je v súčasnosti registrovaných približne 500.

Najväčšie zastúpenie priemyselnej výroby v meste Trstená má Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu 33,33 %, Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení 20,26 %, Oprava a inštalácia strojov a prístrojov 7,19 %, Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov 6,54 % a Iná výroba 6,54 %.

Väčšina výrobných a skladových plôch je vhodne umiestnená na východnom okraji mesta vo výrobnom okrsku. Problematické je umiestnenie najstaršej časti ZŤS. Ďalším problémom je situovanie poľnohospodárskej výroby, ktoré predstavuje Poľnohospodárske družstvo Trsteník v Trstenej a v Ústí nad Priehradou – Nove Ústie. Výrobné areály vo východnej časti mesta sú pomerne extenzívne využité. Menšie prevádzky remeselného charakteru sú rozptýlené v plochách obytnej zóny.

Medzi najväčších zamestnávateľov v meste Trstená patria nasledovné spoločnosti:

- Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o., Trstená (výroba spotrebnej elektroniky)
- Hornooravská nemocnica s poliklinikou, Trstená (zdravotníctvo)
- COOP Jednota Trstená, SD (obchodná činnosť)
- Poľnohospodárske družstvo Trsteník, Trstená (poľnohospodárstvo)
- LKT s.r.o., Trstená (výroba lesných kolesových traktorov)
- ELKOND HHK, a.s., Trstená (výroba elektronických a elektrických drôtov a káblov)

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v meste sa bude orientovať na : rozvoj cestovného ruchu, elektrotechnickú výrobu, rozširovanie a skvalitňovanie služieb pre občanov a podnikateľských činností.

7. Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta bol rozpočet mesta Trstená na rok 2022. Mesto pre rok 20220 zostavilo rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet mesta Trstená bol schválený MsZ v Trstenej dňa 14.12.2021 uznesením č.276/XII/2021.

Rozpočet mesta Trstená bol zmenený :

- prvá zmena schválená dňa 15. 03. 2022 uznesením č. 58/III/2022,
- druhá zmena schválená dňa 21.06.2022 uznesením č. 134/VI/2022
- tretia zmena schválená dňa 11.10.2022 uznesením č. 220/X/2022,
- štvrtá zmena schválená dňa 21.12.2022 primátorkou mesta § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v súlade s uznesením č. 321/XII/2017

Schválený rozpočet mesta Trstená na rok 2022 bol zostavený ako vyrovnaný. Rozpočet mesta v jednotlivých zmenách rozpočtu v priebehu roka 2022 , rozpočtové opatrenia č. 1 až 4 , boli zostavované buď vyrovnané alebo ako prebytkové.

Všetky údaje v rozpočte sú uvádzané s rozpočtovými organizáciami .

Rozpočet r. 2022 podľa rozpočtových opatrení k 31.12.2022

Tab.č.1 (vEur)

	SR	RO1	RO2	RO3	RO4
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	14/II/2023
PRÍJMY					
BP M	6 755 656	6 881 201	7 031 660	7 155 735	7 534 385
BP RO	306 600	306 600	306 600	290 328	422 790
BP	7 062 256	7 187 801	7 338 260	7 446 063	7 957 175
KP	1 894 903	1 894 903	1 894 903	395 943	375 431
BP +KP	8 957 159	9 082 704	9 233 163	7 842 006	8 332 606
FO - P-M	1 800 033	2 043 407	2 234 704	1 620 064	1 648 464
FO - P-RO	0	24 430	24 430	24 430	24 430
FO-P	1 800 033	2 067 837	2 259 134	1 644 494	1 672 894
SPOLU	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	10 005 500

	SR	RO1	RO2	RO3	RO4
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	14/II/2023
VÝDAVKY					
BV M	4 092 903	4 330 755	4 392 955	4 412 474	4 505 753
BV RO	2 879 572	2 974 069	3 046 928	3 115 572	3 423 226
BV	6 972 475	7 304 824	7 439 883	7 528 046	7 928 979
KV M	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 586 913
KV RO	0	0	0	0	6 000
KV	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 592 913
BV+KV	10 380 469	10 773 818	11 115 574	9 109 777	9 521 892
FO - V	376 723	376 723	376 723	376 723	376 723
SPOLU	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	9 898 615

Rozpočtové opatrenia na rok 2022

Tab.č.2 (vEur)

		RO1	RO2	RO3	RO4
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	P- 14/II/2023
Bežný rozpočet					

BP	7 062 256	7 187 801	7 338 260	7 446 063	7 957 175
BV	6 972 475	7 304 824	7 439 883	7 528 046	7 928 979
ROZDIEL	89 781	-117 023	-101 623	-81 983	28 196
Kapitálový rozpočet					
KP	1 894 903	1 894 903	1 894 903	395 943	375 431
KV	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 592 913
ROZDIEL	-1 513 091	-1 574 091	-1 780 788	-1 185 788	-1 217 482
BP+KP	8 957 159	9 082 704	9 233 163	7 842 006	8 332 606
BV+KV	10 380 469	10 773 818	11 115 574	9 109 777	9 521 892
ROZDIEL	-1 423 310	-1 691 114	-1 882 411	-1 267 771	-1 189 286
Finančné operácie					
FO - P	1 800 033	2 067 837	2 259 134	1 644 494	1 672 894
FO - V	376 723	376 723	376 723	376 723	376 723
ROZDIEL	1 423 310	1 691 114	1 882 411	1 267 771	1 296 171
PRÍJMY	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	10 005 500
VÝDAVKY	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	9 898 615
ROZDIEL	0	0	0	0	106 885

V **schválenom rozpočte** bol bežný rozpočet (BR) prebytkový o + 89 781 €, kapitálový rozpočet (KR) bol schodkový o – 1 513 091 € a u finančných operácií (FO) bol prebytkový + 1 423 310 €. Z prebytku bežného rozpočtu a finančných operácií bol vykrytý schodok kapitálového rozpočtu.

Vyčíslenia zostavenia rozpočtu v členení bežného, kapitálového a finančných operácií je podrobne zostavené podľa rozpočtových opatrení v priebehu roka 2022 v tabuľke č. 1.

V **schválenom rozpočte** bol bežný a kapitálový rozpočet schodkový o – 1 423 310 €, u finančných operácií (FO) bol prebytkový o + 1 423 310 €. Schodok bežného a kapitálového rozpočtu bol vykrytý z prebytku finančných operácií Celkový schválený rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný rozpočet.

Vyčíslenia zostavenia rozpočtu v členení bežného a kapitálového rozpočtu s porovnaním finančných operácií je podrobne zostavené podľa rozpočtových opatrení v priebehu roka 2022 v tabuľke č. 2.

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022

Príjmy za rok 2022 podľa vnútorného členenia rozpočtu boli nasledovné :

	Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (SK-RO)
Bežné príjmy	7 957 175	7 943 330,23	-13 844,77
Kapitálové príjmy	375 431	374 964,78	-466,22
Bežné a kapitál. príjmy	8 332 606	8 318 295,01	-14 310,99
FO - príjmové	1 672 894	453 782,61	-1 219 111,39
Spolu	10 005 500	8 772 077,62	-1 233 422,38

Výdavky za rok 2022 podľa vnútorného členenia rozpočtu boli nasledovné :

	Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (SK-RO)
Bežné výdavky	7 928 979	7 669 135,70	-259 843,30
Kapitálové výdavky	1 592 913	383 133,28	-1 209 779,72
Bežné a kapitál. výdavky	9 521 892	8 052 268,98	-1 469 623,02
FO - výdavkové	376 723	357 916,78	-18 806,22
Spolu	9 898 615	8 410 185,76	-1 488 429,24

Porovnanie príjmov za roky 2022 a 2021 (v €)

	Rozpočet 2022	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2021	Rozdiel
	1	2	3	(2 – 3)
Bežné príjmy	7 957 175	7 943 330,23	7 208 301,80	+735 028,43
Kapitál. príjmy	375 431	374 964,78	440 882,48	-65 917,70
Bežné a kapit.	8 332 606	8 318 295,01	7 649 184,28	+669 110,73
FO – príjmové	1 672 894	453 782,61	358 294,94	+95 487,67
SPOLU	10 005 500	8 772 077,62	8 007 479,22	+764 598,40

Porovnanie výdavkov za roky 2022 a 2021 (v €)

	Rozpočet 2022	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2021	Rozdiel
	1	2	3	(2 – 3)
Bežné výdavky	7 928 979	7 669 135,70	6 622 780,87	+1 046 354,83
Kapitál. výdav.	1 592 913	383 133,28	568 619,38	-185 486,10
Bežné a kapit.	9 521 892	8 052 268,98	7 191 400,25	+860 868,73
FO – výdav.	376 723	357 916,78	370 465,40	-12 548,62
SPOLU	9 898 615	8 410 185,76	7 561 865,65	+848 320,11

Porovnanie príjmov a výdavkov za roky 2022 a 2021 (v €)

	Rozpočet 2022	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2021	Rozdiel
	1	2	3	(2 – 3)
Bežné príjmy	7 957 175	7 943 330,23	7 208 301,80	+735 028,43
Bežné výdavky	7 928 979	7 669 135,70	6 622 780,87	+1 046 354,83
Rozdiel BR	+28 196	+274 194,53	+ 585 520,93	-311 326,40
Kapitál. príjmy	375 431	374 964,78	440 882,48	-65 917,70
Kapitál. výdav.	1 592 913	383 133,28	568 619,38	-185 486,10
Rozdiel KR	-1 217 482	-8 168,50	- 127 736,90	+119 568,40
Bež.a kapit. príj	8 332 606	8 318 295,01	7 649 184,28	+669 110,73
Bež.a kapit.výd.	9 521 892	8 052 268,98	7 191 400,25	+860 868,73
Rozdiel BRaKR	-1 189 286	+266 026,03	+ 457 784,03	-191 758,00
FO – príjmové	1 672 894	453 782,61	358 294,94	+95 487,67
FO – výdavkové	376 723	357 916,78	370 465,40	-12 548,62
Rozdiel FO	+1 296 171	+95 865,83	- 12 170,46	+108 036,29
PRÍJMY	10 005 500	8 772 077,62	8 007 479,22	+764 598,40

VÝDAVKY		9 898 615	8 410 185,76	7 561 865,65	+848 320,11
Rozdiel –					
rozpočet spolu		+106 885	+361 891,86	+ 445 613,57	-83 721,71

Rozpočet r. 2022 podľa rozpočtových opatrení a skutočnosť k 31.12.2022

	SR	RO1	RO2	RO3	RO4-P	Skutočnosť
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022	31.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	P-14/II/2023	
PRÍJMY						
BP M	6 755 656	6 881 201	7 031 660	7 155 735	7 534 385	7 520 300,95
BP RO	306 600	306 600	306 600	290 328	422 790	423 029,28
BP	7 062 256	7 187 801	7 338 260	7 446 063	7 957 175	7 943 330,23
KP	1 894 903	1 894 903	1 894 903	395 943	375 431	374 964,78
BP +KP	8 957 159	9 082 704	9 233 163	7 842 006	8 332 606	8 318 295,01
FO - P-M	1 800 033	2 043 407	2 234 704	1 620 064	1 648 464	429 354,00
FO - P-RO	0	24 430	24 430	24 430	24 430	24 428,61
FO-P	1 800 033	2 067 837	2 259 134	1 644 494	1 672 894	453 782,61
SPOLU	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	10 005 500	8 772 077,62

	SR	RO1	RO2	RO3	RO4-P	Skutočnosť
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022	31.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	P-14/II/2023	
VÝDAVKY						
BV M	4 092 903	4 330 755	4 392 955	4 412 474	4 505 753	4 304 247,36
BV RO	2 879 572	2 974 069	3 046 928	3 115 572	3 423 226	3 364 888,34
BV	6 972 475	7 304 824	7 439 883	7 528 046	7 928 979	7 669 135,70
KV M	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 586 913	377 133,28
KV RO	0	0	0	0	6 000	6 000,00
KV	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 592 913	383 133,28
BV+KV	10 380 469	10 773 818	11 115 574	9 109 777	9 521 892	8 052 268,98
FO - V	376 723	376 723	376 723	376 723	376 723	357 916,78
SPOLU	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	9 898 615	8 410 185,76

	SR	RO1	RO2	RO3	RO4-P	Skutočnosť
	14.12.2021	15.3.2022	21.6.2022	11.10.2022	21.12.2022	31.12.2022
	276/XII/2021	58/III/2022	134/VI/2022	220/X/2022	P-14/II/2023	
Bežný rozpočet						
BP	7 062 256	7 187 801	7 338 260	7 446 063	7 957 175	7 943 330,23
BV	6 972 475	7 304 824	7 439 883	7 528 046	7 928 979	7 669 135,70
ROZDIEL	89 781	-117 023	-101 623	-81 983	28 196	274 194,53
Kapitálový rozpočet						
KP	1 894 903	1 894 903	1 894 903	395 943	375 431	374 964,78
KV	3 407 994	3 468 994	3 675 691	1 581 731	1 592 913	383 133,28
ROZDIEL	-1 513 091	-1 574 091	-1 780 788	-1 185 788	-1 217 482	-8 168,50
BP+KP	8 957 159	9 082 704	9 233 163	7 842 006	8 332 606	8 318 295,01
BV+KV	10 380 469	10 773 818	11 115 574	9 109 777	9 521 892	8 052 268,98
ROZDIEL	-1 423 310	-1 691 114	-1 882 411	-1 267 771	-1 189 286	266 026,03
Finančné operácie						
FO - P	1 800 033	2 067 837	2 259 134	1 644 494	1 672 894	453 782,61
FO - V	376 723	376 723	376 723	376 723	376 723	357 916,78
ROZDIEL	1 423 310	1 691 114	1 882 411	1 267 771	1 296 171	95 865,83
PRÍJMY	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	10 005 500	8 772 077,62
VÝDAVKY	10 757 192	11 150 541	11 492 297	9 486 500	9 898 615	8 410 185,76
ROZDIEL	0	0	0	0	106 885	361 891,86

V roku 2022 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte príjmy:
 - podielové dane, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2021 o +9,05 % vo výške + 334.802,10 €, v roku 2022 bol príjem z dani zo závislej činnosti FO vo výške 4.034.668,04 € k schválenému rozpočtu 3.890.000 € (v roku 2021 bol príjem vo výške 3.699.865,94 € k schválenému rozpočtu 3.498.000 €)
 - z nájmu (okrem bytového hospodárstva), ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2021 o + 25,88% vo výške + 17.388,01 €
 - zo školného – poplatky vo výške + 3.164,10 €, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2021 o + 4,88 %
 - zo stravného – poplatok za réžiu a potraviny vo výške +89.520,28 €, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2021 o +55,87 % , čo súvisí s obdobím pandémie Covid v r. 2021
- v kapitálovom rozpočte príjmy:
 - predaj bytov, pozemkov v celkovej výške 277.535,09 € (v roku 2021 v sume 416.960,65 €)
- vo finančných operáciách príjmy z návratných zdrojov financovania:

- prijatý prekleňovací a investičný úver – Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí (Wilczekova kúria) vo výške 23.432,60 € a SMART technológie vo výške 3.000 €.

V roku 2022 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- *v bežnom rozpočte* výdavky na :
 - poskytované služby TTS, s.r.o. Trstená súvisiace s vývozom komunálneho odpadu, starostlivosti o zeleň, údržba MK a chodníkov, údržba a kosenie športovísk a detských ihrísk, ostatné práce
 - financovanie originálnych kompetencií – školstva tak zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta ako neštátnych zriaďovateľov
 - výdavky súvisiace s utečencami z Ukrajiny žijúcich v našom meste kryté príjmom zo štátneho rozpočtu
- *v kapitálovom rozpočte* realizované investičné akcie:
 - vybudovanie zberného dvora - zberné miesta vo výške 121.587,80 €
 - strecha na Wilczekovej kúrii vo výške 73.660 € (realizované v roku 2021, finančne vysporiadané až v r. 2022),
 - modernizácia priestorov Wilczekovej kúrie vo výške 23.432,60 €

7.2 Rozpočtové hospodárenie mesta Trstená za rok 2022 a návrh na usporiadanie výsledku rozpočtového hospodárenia

Rozpočet mesta	Príjmy v €	Výdavky v €	Hospodárenie mesta
	1	2	1 - 2
Bežný rozpočet (BR)	7 943 330,23	7 669 135,70	274 194,53
Kapitálový rozpočet (KR)	374 964,78	383 133,28	-8 168,50
Bežný a kapitálový rozpočet	8 318 295,01	8 052 268,98	266 026,03
Výsledok hospodárenia prebytok			266 026,03

Mesto Trstená dosiahlo prebytkový bežný rozpočet v sume + 274 194,53 € a schodkový kapitálový rozpočet v sume – 8 168,50 €.

Výsledok hospodárenia zistený podľa § 2 písm. b) a c) a ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je **prebytok** vo výške **+ 266 026,03 €**.

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu, ale neberú sa do úvahy pre výpočet výsledku hospodárenia. Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. s platnosťou od 1.1.2005 vylúčil finančné operácie z prebytku alebo schodku rozpočtu mesta. Finančné operácie neovplyvňujú výsledok prebytku resp. schodku rozpočtu mesta.

Výsledok rozpočtového hospodárenia ovplyvňujú len príjmy a výdavky bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu v sledovanom rozpočtovom roku.

V súlade s ust. § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z.z. sa výsledok hospodárenia –prebytok, schodok- zisťuje ako rozdiel bežných a kapitálových príjmov a bežných a kapitálových výdavkov. Finančné operácie nie sú podľa ust. § 10 ods. 6 zák. č. 583/2004 Z.z. a ust. § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 Z.z. súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu mesta a nepodieľajú sa na tvorbe prebytku rozpočtu mesta.

V zmysle ust. § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., rozpočet obce sa vnútorne člení na :

- a) bežný rozpočet – bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálový rozpočet – kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie – príjmové a výdavkové.

Položka	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný rozpočet	7 943 330,23	7 669 135,70	274 194,53
Kapitálový rozpočet	374 964,78	383 133,28	-8 168,50
Bežný a kapitálový rozpočet	8 318 295,01	8 052 268,98	266 026,03
Finančné operácie :	453 782,61	357 916,78	95 865,83
Z toho :			
Použitie nev. účel. prostr. z minul rokov- Mesto	120 664,66		
Použitie nev. účel. prostr. z minul rokov- rozpočtové organizácie	24 428,61		
Použitie prostr. z minul rokov - FO	35 406,21		
Prevod prostr. Z peňažných fondov - RF	246 850,53		
Prijaté úvery a návratné finanč.výpomoci	26 432,60		
Splátky istiny		327 916,78	
Účasť na majetku		30 000,00	
Kurzové rozdiely		0,00	
ROZPOČET SPOLU	8 772 077,62	8 410 185,76	+361 891,86

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce z tohto **prebytku vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky** poskytnuté v predchádzajúcom roku zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré je možné použiť v rozpočtovom roku. Tieto nevyčerpané prostriedky budú opäť použité v roku 2023 prostredníctvom zapojenia cez príjmové finančné operácie .

Mesto Trstená k **31.12.2022** vykazuje **nevyčerpané** finančné prostriedky v sume **144 822,81€**, ktoré je možné použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku v súlade s ustanovením § 8 ods. 4 a 5 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov :

1/ Nevyčerpaná štátna dotácia – MV SR

Prenesený výkon štátnej správy – referendum : 3 884,86 €

2/ Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS		
Prenesený výkon štátnej správy – normatívne		
Prostriedky – základné školstvo	:	20 000,00 €
3/ Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS		
Prenesený výkon štátnej správy – normatívne		
Prostriedky – rekreačné poukazy	:	1 735,03 €
4/ Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS – dopravné :		282,98 €
5/ Nevyčerpaná dotácia RÚŠS-havarijný stav		
rozvodov ÚK - ZŠ P. O. Hviezdoslava	:	60 926,00 €
6/ Nevyčerpaná dotácia ÚPSVaR SR – strava	:	8 148,40 €
7/ Nevyčerpaný grant – územný plán	:	2 960,00 €
8/ Nevyčerpané prostriedky z fondu prevádzky, údržby		
a opráv podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona		
č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania		
a o sociálnom bývaní v z.n.p. z roku 2022	:	19 689,85 €
9/ Nevyčerpané účelovo určené prostriedky –		
strava v Materskej školy, ul. Oslobodenia 941	:	12 217,46 €
10/ Nevyčerpané účelovo určené prostriedky –		
strava P. O. Hviezdoslava	:	14 978,23 €

Spolu nevyčerpané účelovo určené prostriedky : 144 822,81 €

Vylúčenie účelových prostriedkov z bežného rozpočtu :

Bežný rozpočet	Suma v €
Rozdiel bežných príjmov a bežných výdavkov / BR /	+ 274 194,53
Vylúčenie účelovo určených prostriedkov, z toho :	- 141 862,81
Nevyčerpaná štátna dotácia – MV SR	
Prenesený výkon štátnej správy – referendum	- 3 884,86
Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS -	
Prenesený výkon štátnej správy – základné školstvo	
normatívne príspevky účelovo určené	- 20 000,00
Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS – rekreačné poukazy	- 1 735,03
Nevyčerpaná štátna dotácia – RÚŠS – dopravné	- 282,98
Nevyčerpaná dotácia RÚŠS – Havarijný stav rozvodov ÚK –	
ZŠ P.O. Hviezdoslava	- 60 926,00
Nevyčerpaná dotácia ÚPSVaR SR – strava	- 8 148,40
Nevyčerpané prostriedky z fondu prevádzky, údržby	
a opráv podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona	
č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania	
a o sociálnom bývaní v z.n.p. (za rok 2021)	- 19 689,85
Nevyčerpané účelovo určené prostriedky –	
strava v ZŠ P. O. Hviezdoslava a Materskej školy, Oslobodenia 941	-27 195,69
Prebytok bežného rozpočtu po vylúčení nevyčerpaní účelových prostriedkov	+ 132 331,72

Vylúčenie účelových prostriedkov z kapitálového rozpočtu :

Kapitálový rozpočet	Suma v €
Rozdiel kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov / KR /	- 8 168,50
Vylúčenie účelovo určených prostriedkov, z toho	- 2 960,00
Nevyčerpaný grant – územné plány	- 2 960,00
schodok kapitálového rozpočtu po vylúčení účelových prostriedkov	- 11 128,50

Hospodárenie mesta Trstená za rok 2022 – výsledok súhrnnej bilancie – prebytok/ schodok (príjmy celkom – výdavky celkom) :

Rozpočet mesta	Príjmy v €	Výdavky v €	Hospodárenie mesta
	1	2	1 - 2
Bežný rozpočet (BR)	7 943 330,23	7 669 135,70	+274 194,53
Kapitálový rozpočet (KR)	374 964,78	383 133,28	-8 168,50
PRÍJ/VÝD/PREBYTOK	8 318 295,01	8 052 268,98	+266 026,03
Vylúčenie účel. prostriedkov			-144 822,81
Rozdiel po vylúčení účelových prostriedkov			+ 121 203,22
Finančné operácie	453 782,61	357 916,78	+ 95 865,83
Rozpočtový výsledok hospodárenia - disponibilný			+ 217 069,05

Schodok kapitálového rozpočtu, t.j. rozdiel medzi kapitálovými príjmami a kapitálovými výdavkami vznikol z titulu vyšších výdavkov, ktoré boli kryté prebytkom bežného rozpočtu vo výške 8 168,50. Zostatok prebytku bežného rozpočtu potom predstavuje výšku 266 026,03 €, čo po odpočítaní nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov vo výške 144 822,81 €, predstavuje disponibilný rozpočtový výsledok hospodárenia 217 069,05 €.

7.3 Rozpočet na roky 2023 - 2025

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Príjmy celkom	8 772 077,62	12 224 062,00	8 255 631,00	8 263 731,00
z toho : Mesto				
Bežné príjmy	7 520 300,95	7 667 178,00	7 609 533,00	7 913 733,00
Kapitálové príjmy	374 964,78	2 406 105,00	315 000,00	18 900,00
Finančné príjmy	429 354,00	1 819 681,00	0,00	0,00
Príjmy rozpočtových organizácií s PS	447 457,89	331 098,00	331 098,00	331 098,00

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Výdavky celkom	8 410 185,76	12 224 062,00	8 255 631,00	8 263 731,00
z toho : Mesto				
Bežné výdavky	4 304 247,36	4 395 365,00	4 119 252,00	4 152 122,00
Kapitálové výdavky	377 133,28	3 490 391,00	642 000,00	642 000,00
Finančné výdavky	357 916,78	1 005 370,00	271 987,00	247 217,00
Výdavky rozpočtových organizácií s PS	3 370 888,34	3 332 936,00	3 222 392,00	3 222 392,00

8. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

8.1. Majetok

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad na rok 2023	Predpoklad na rok 2024
Majetok spolu	22 391 727,79	21 708 306,72	22 081 604,80	22 296 234,77
Neobežný majetok spolu	19 401 320,67	18 863 852,56	19 040 172,58	19 218 255,81
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	17 646,70	14 037,10	14 177,47	14 319,25
Dlhodobý hmotný majetok	18 181 823,73	17 617 965,22	17 794 144,87	17 972 086,32
Dlhodobý finančný majetok	1 201 850,24	1 231 850,24	1 231 850,24	1 231 850,24
Obežný majetok spolu	2 977 065,02	2 834 192,98	3 031 068,43	3 067 511,54
z toho :				
Zásoby	13 803,36	11 580,30	11 696,10	11 813,06
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	2 007 262,39	1 891 524,64	1 910 439,89	1 929 544,29
Dlhodobé pohľadávky	564,30	564,30	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky	128 173,39	152 462,54	153 987,17	155 527,04
Finančné účty	827 261,58	778 061,20	954 380,97	970 062,85
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	13 342,10	10 261,18	10 363,79	10 467,42

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad na rok 2023	Predpoklad na rok 2024
Majetok spolu	22 832 582,92	22 145 041,70	22 526 566,92	22 746 720,51
Neobežný majetok spolu	21 496 508,70	20 826 550,11	21 024 597,11	21 224 624,58
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	17 646,70	14 037,10	14 177,47	14 319,25
Dlhodobý hmotný majetok	20 457 011,76	19 790 662,77	19 988 569,40	20 188 455,09
Dlhodobý finančný majetok	1 021 850,24	1 021 850,24	1 021 850,24	1 021 850,24

Obežný majetok spolu	1 316 386,10	1 298 096,16	1 482 084,81	1 502 012,08
Zásoby	21 640,93	23 297,58	23 530,55	23 765,86
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	5 980,91	3 121,71	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	564,30	564,30	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky	145 292,37	160 316,63	161 919,80	163 538,99
Finančné účty	1 142 907,59	1 110 795,94	1 296 070,16	1 314 142,93
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	19 688,12	20 395,43	19 885,00	20 083,85

8.2. Zdroje krytia

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad na rok 2023	Predpoklad na rok 2024
Vlastné imanie a záväzky spolu	22 391 727,79	21 708 306,72	22 081 604,80	22 296 234,77
Vlastné imanie	10 535 440,13	10 454 145,69	10 558 687,15	10 664 274,02
z toho :				
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	10 535 440,13	10 454 145,69	10 558 687,15	10 664 274,02
z toho :				
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	10 123 115,63	10 537 538,85	10 642 914,24	10 749 343,38
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	412 324,50	-83 393,16	-84 227,09	-85 069,36
Záväzky	3 655 324,90	3 374 784,58	3 239 945,26	3 266 158,63
z toho :				
Rezervy	4 800,00	4 800,00	4 800,00	4 800,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	120 664,66	93 242,24	94 174,66	95 116,41
Dlhodobé záväzky	2 116 008,42	1 947 749,88	1 967 227,38	1 986 899,65
Krátkodobé záväzky	557 526,66	690 853,47	529 222,84	528 376,99
Bankové úvery a výpomoci	856 325,16	638 138,99	644 520,38	650 965,58
Časové rozlíšenie	8 200 962,76	7 879 376,45	8 282 972,39	8 365 802,12

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad na rok 2023	Predpoklad na rok 2024
Vlastné imanie a záväzky spolu	22 832 582,92	22 145 041,70	22 526 566,92	22 746 720,51
Vlastné imanie	10 544 622,26	10 463 157,45	10 567 789,02	10 673 466,92
z toho :				
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	10 544 622,26	10 463 157,45	10 567 789,02	10 673 466,92
z toho :				

Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	10 126 832,27	10 546 331,12	10 651 794,43	10 758 312,38
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	417 789,99	-83 173,67	-84 005,41	-84 845,46
Závazky	4 065 953,10	3 790 808,43	3 654 550,26	3 685 983,68
z toho :				
Rezervy	18 548,75	19 629,37	19 825,67	20 023,92
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	120 664,66	93 242,24	94 174,66	95 116,41
Dlhodobé záväzky	2 150 236,28	1 974 984,26	1 994 734,10	2 014 681,44
Krátkodobé záväzky	901 427,75	980 074,51	815 709,00	818 754,01
Bankové úvery a výpomoci	875 075,66	722 878,05	730 106,83	737 407,90
Časové rozlíšenie	8 222 007,56	7 891 075,82	8 304 227,64	8 387 269,91

Bilancia aktív a pasív za materskú účtovnú jednotku

K 31.12.2022 vykazuje mesto Trstená aktíva a pasíva vo výške **21.708.306,72 €**. Neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku **18.863.852,56 €**, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške **2.834.192,98 €**. Časové rozlíšenie (náklady budúcich období, príjmy budúcich období) činí **10.261,18€**. Kompletná súvaha tvorí prílohu tohto materiálu.

Celkové aktíva a pasíva sa znížili v roku 2022 oproti roku 2021 o -683.421,07 €. Je to z dôvodu, že hodnota neobežného majetku celkom sa znížila o - 537.468,11 €, hodnota obežného majetku sa znížila o - 142.872,04 € a časové rozlíšenie sa znížilo o - 3 080,92 €.

V roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 došlo k zníženiu dlhodobého nehmotného majetku o - 3.609,60 € a k zníženiu dlhodobého hmotného majetku celkom o - 563.858,51 €, a to v kategórii pozemky zníženie o – 93,38€, budovy a stavby zníženie o – 521 388,75€, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí zníženie o - 52.863,43€, dopravné prostriedky zníženie o - 4.382,00 €, obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa zvýšilo o + 14.869,05 €. U dlhodobého finančného majetku došlo k zvýšeniu o + 30 000 €.

Hodnota **obežného majetku v roku 2022 sa znížila oproti roku 2021 o - 142.872,04 €**, a to : u zásob došlo k zníženiu o - 2 223,06€, z toho : k zvýšeniu materiálu o +102,68 €, k zníženiu tovaru o - 2.325,74 €. Zúčtovanie medzi subjektami VS došlo k zníženiu o - 115.737,75 €. Dlhodobé pohľadávky v roku 2022 nedošlo k zmene, u krátkodobých pohľadávok došlo v roku 2022 k zvýšeniu o + 24.289,15 €, u finančných účtoch je zníženie o - 49.200,38 €.

Mesto Trstená eviduje k 31. 12. 2022 pohľadávky v celkovej výške **153.026,84 €**, z toho pohľadávky za **daňové príjmy 994,54 €** /na dani z nehnuteľností, daň za psa, daň za ubytovanie, daň za užívanie verejného priestranstva, reklama/, pohľadávky za rozpočtové príjmy **nedaňové 9.426,15€** /z miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad, nebytových priestorov, prenájmu pozemkov, bytového hospodárstva, odberateľských faktúr, cintorínskych poplatkov, znečisťovania ovzdušia/, **iné pohľadávky** v celkovej výške **142.606,15 €**. Celkový stav pohľadávok v roku 2022 oproti roku 2021 sa zvýšil o + **24.289,15 €**.

V zmysle akruálneho účtovníctva boli vytvorené k pohľadávkam opravné položky v celkovej čiastke **50.590,28 €**, z toho 7.929,82 € opravné položky k pohľadávkam z daňových príjmov obcí, 40.155,96 € opravné položky k pohľadávkam z nedaňových rozpočtových príjmov, 2.504,50 € opravné položky k iným pohľadávkam.

Stav pohľadávok k 31. 12. 2022 **brutto činí 203.617,12 €**, čo je viac o + 18.974,23 € oproti roku 2021, , korekcia – **opravné položky** k 31.12.2022 **činí 50.590,28 €**, čo je menej o –

5.314,92 € oproti roku 2021, **pohľadávky netto** k 31.12.2022 predstavujú sumu **153.026,84 €**, čo je viac o +24.289,15 € oproti roku 2021.

Stav záväzkov k 31.12.2022 je **3.374.784,58 €**, čo je zníženie oproti roku 2021 o - **280.540,32 €**. Stav dlhodobých a krátkodobých záväzkov k 31. 12. 2022 je **2.638.603,35 €**, čo je zníženie oproti roku 2021 o - **34.931,73 €**.

Pri krátkodobých záväzkoch v roku 2022 oproti roku 2021 došlo k zvýšeniu o +133.326,81 €, a to u dodávateľov /321/ zvýšením o + 94.711,52€, zvýšením ostatných záväzkov /325,479/ o + 558,53 €, zvýšením iných záväzkov /379/ o + 30.630,57 €, zvýšením u zamestnancov /331/ o + 5.238,35 €, znížením ostatné záväzky voči zamestnancom (333) o - 364,28 €, zvýšením zúčtovania s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia /336/ o + 628,87 €, znížením priamych daní / ú 342 / o - 1.036,75 €, transfery a ost. Zúčtovania so subjektami VS / ú 372/ zvýšenie o + 2.960,00 €.

K zníženiu dlhodobých záväzkov v roku 2022 oproti roku 2021 došlo v sume o - **168.258,54€**, a to u úverov zo ŠFRB, Eltodo a zábezpeky bytové hospodárstvo/479 /zníženie o - 167.399,77€ a k zníženiu u záväzkov zo sociálneho fondu / 472/ o - 858,77 €.

Vytvorené rezervy na nevyfakturované služby /audit ročnej a konsolidovanej účtovnej závierky/ za rok 2022 sú vo výške 4 800 €, čo je v nezmenenej sume ako v roku 2021.

Bankové úvery a finančné výpomoci v roku 2022 predstavujú sumu **638.138,99 €**, čo je oproti roku 2021 **zníženie o - 218.186,17 €**, z celkovej sumy úverov k 31.12.2022 predstavujú dlhodobé úvery sumu 299.452,93 € / r. 2021 to predstavovalo sumu 504.824,87 € / a krátkodobé úvery predstavujú sumu 143.738,06 € / v roku 2021 to predstavovalo sumu 156.552,29 €/.

Prijaté návratné finančné výpomoci

V roku 2022 mesto prijalo :

1/ **prekleňovací úver** na realizáciu projektu : „**Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí**“ v sume 22 260,97 €, s úrokovou sadzbou 1,994% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 79/IV/2021 zo dňa 13.4.2021 za účelom modernizácie priestorov mestského múzea v Trstenej. Celková výška schváleného úveru predstavuje sumu 24 027,97 €.

2/ **investičný úver** na realizáciu projektu : „**Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí**“ v sume 1 171,63 €, s úrokovou sadzbou 0,10% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 79/IV/2021 zo dňa 13.4.2021 za účelom modernizácie priestorov mestského múzea v Trstenej. Istina bola v plnej výške aj splatená v roku 2022. Celková výška schváleného úveru predstavuje sumu 5 972,03 €.

3/ **prekleňovací úver** na realizáciu projektu : „**Smart technológie pre mesto Trstená**“ v sume 1 500,00 €, s úrokovou sadzbou 1,757% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 135/VI/2022 zo dňa 21.6.2022 . Celková výška schváleného úveru predstavuje sumu 775 182,60 €.

4/ **investičný úver** na realizáciu projektu : „ **Smart technológie pre mesto Trstená**“ v sume 1 500,00 €, s úrokovou sadzbou 3,24% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 135/VI/2022 zo dňa 21.6.2022 . Celková výška schváleného úveru predstavuje sumu 302 858,23 €.

V roku 2020 mesto prijalo návratnú finančnú výpomoc z MF SR zo štátnych finančných aktív na výkon samosprávnych funkcií z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 vo výške 194 948,00 €, na základe uznesenia č.178/IX/2020 zo dňa 8.9.2020. Návratná finančná výpomoc z MF SR bola poskytnutá bezúročne, ročné **splátky** budú **od r. 2024 do r. 2027 vrátane**.

V rámci roka **2022 skutočne prijalo** mesto Trstená :

- a) investičný úver – projekty z EÚ : **1 171,63 €**
 - „Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí“-
 - Wilczekova kúria
- b) prekleňovací úver – projekty z EÚ : **22 260,97 €**
 - „Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí“-
 - Wilczekova kúria
- c) investičný úver – projekty z EÚ : **1 500,00 €**
 - „SMART technológie“
- d) prekleňovací úver – projekty z EÚ : **1 500,00 €**
 - „SMART technológie“

Časové rozlíšenie na strane pasív v roku 2022 predstavujú sumu **7.879.376,45 €**, čo je **zníženie** oproti roku 2021 o - **321.586,31 €**, z dôvodu zníženia výnosov budúcich období (ú 384).

8.3. Majetok a zdroje krytia za konsolidovaný celok

Riadok v súvahe Konsolid.	Súvaha	Agregovaná súvaha	Eliminácia kapitálu	Eliminácia pohľadávok a záväzkov a kons. úpravy	Konsolidovaná súvaha
	AKTÍVA (majetok)				
002	Neobežný majetok spolu	21 057 831,96	-231.281,85		20 826 550,11
	z toho :				
003	Dlhodobý nehmotný majetok	14 037,10			14 037,10
012	Dlhodobý hmotný majetok	19 811 944,62	-21.281,85		19 790 662,77

025	Dlhodobý finančný majetok	1 231 850,24	-210.000,00		1 021 850,24
035	Obežný majetok spolu	3 309 527,16	-2.011.431,00		1 298 096,16
	z toho :				
036	Zásoby	23 297,58			23 297,58
042	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 894 646,35	-1.891.524,64		3 121,71
050	Dlhodobé pohľadávky	564,30			564,30
063	Krátkodobé pohľadávky	280 222,99	-119.906,36		160 316,63
088	Finančné účty	1 110 795,94			1 110 795,94
113	Časové rozlíšenie	38 992,93	-18.597,50		20 395,43
	SPOLU	24 406 352,05	-2.261.310,35		22 145 041,70
	PASÍVA (zdroje krytia)				
119	Vlastné imanie	10 695 077,37		-231.919,92	10 463 157,45
	z toho :				
120	Oceňovacie rozdiely				
123	Fondy účtovnej jednotky	210 000,00		-210.000,00	0,00
126	Výsledok hospodárenia z toho:	10 485 077,37		-21.919,92	10 463 157,45
	- Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	10 546 331,12			10 546 331,12
127	- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-61 253,75		-21.919,92	-83 173,67
128					
130	Závazky	5 802 239,43		-2.011.431,00	3 790 808,43
	z toho :				
131	Rezervy	19 629,37			19 629,37
136	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 984 766,88		-1.891.524,64	93 242,24
144	Dlhodobé záväzky	1 974 984,26			1 974 984,26
156	Krátkodobé záväzky	1 099 980,87		-119.906,36	980 074,51
178	Bankové a výpomoci úvery	722 878,05			722 878,05
185	Časové rozlíšenie	7 909 035,25		-17.959,43	7 891 075,82
	SPOLU	24 406 352,05		-2.261.310,35	22 145 041,70

Prehľad konsolidačných operácií:

Súvaha	Spolu EUR	Z toho:
AKTÍVA:		
1/ Agregovaná súvaha	24 406 352,05	

2/ Eliminácia za:		
- Mesto Trstená	-2 124 773,93	ZŠ P.O.Hviezdoslava - 1 805,65 (ú 351) CVČ - 468,00 (ú 351) ZŠ P.O.Hviezdoslava - 1 104 474,56 (ú 355) MŠ - 776 237,43 (ú 355) ZUŠ - 8 539,00 (ú 355) ZUŠ - 7,00 (ú 318) TTS, s.r.o. - 1 322,37 (ú 318) TTS, s.r.o. - 21 281,85 (ú 042) TTS, s.r.o. - 210 000,00 (ú 061) TTS, s.r.o. - 638,07 (ú 381)
- Základná škola Hviezdoslavova	- 1 474,45	Mesto Trstená - 1 474,45 (ú 381)
- Centrum voľného času Trstená	1 331,90	Mesto Trstená - 1 331,90 (ú 381)
- ZUŠ Trstená	- 2 935,62	Mesto Trstená - 2 935,62 (ú 381)
- Materská škola	- 12 217,46	Mesto Trstená - 12 217,46 (ú 381)
- TTS, s.r.o.	- 118 576,99	Mesto Trstená - 118 576,99 (ú. 311)
Spolu eliminácie	-2 261 310,35	
3/ Konsolidovaná súvaha		
AKTÍVA	22 145 041,70	
PASÍVA:		
1/ Agregovaná súvaha	24 406 352,05	
2/ Eliminácia za:		
- Mesto Trstená	-136 536,42	TTS, s.r.o. - 118 576,99 (ú 321) ZŠ - 1 474,45 (ú 384) ZUŠ - 2 935,62 (ú 384) CVČ - 1 331,90 (ú 384) MŠ - 12 217,46 (ú 384)
-Základná škola Hviezdoslavova	-1 106 280,21	Mesto - 1 805,65 (ú 351) Mesto - 1 104 474,56 (ú 355)
- Centrum voľného času Trstená	- 468,00	Mesto - 468,00 (ú 351)
- ZUŠ Trstená	- 8 546,00	Mesto - 8 539,00 (ú 355) Mesto - 7,00 (ú 321)
- Materská škola Trstená	- 776 237,43	Mesto - 776 237,43 (ú 355)
- TTS, s.r.o.	- 211 322,37	Mesto - 1 322,37 (ú 321) Mesto - 210 000,00 (ú 427)
Spolu eliminácia	-2 239 390,43	
Konsolidovaný celok – účtovné opravy (započítané k elimináciám)	-21 919,92	
Vplyv na výsledok hospodárenia	-21 919,92	
Celkom eliminácie a účt. opravy	-2 261 310,35	
3/ Konsolidovaná súvaha		
PASÍVA	22 145 041,70	

Bilancia aktív a pasív za konsolidovaný celok

K 31.12.2022 vykazuje konsolidovaný celok aktíva a pasíva vo výške **22.145.041,70 €**.

Na strane aktív neobežný majetok (dlhodobý nehmotný, dlhodobý hmotný a finančný majetok) predstavuje čiastku 20.826.550,11 €, obežný majetok (zásoby, zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy, pohľadávky, finančné účty) je vo výške 1.298.096,16 €. Časové rozlíšenie činí 20.395,43 €.

Na strane pasív vlastné imanie (oceňovacie rozdiely, nevysporiadaný VH minulých rokov, VH za účtovné obdobie) predstavuje čiastku 10.463.157,45 €, záväzky (rezervy, zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy, dlhodobé a krátkodobé záväzky) sú vo výške 3.790.808,43 €. Časové rozlíšenie činí 7.891.075,82 €.

Celkové aktíva a pasíva sa znížili v roku 2022 oproti roku 2021 o **- 687.541,22 €**.

Na strane aktív je to z dôvodu, že sa znížila hodnota neobežného majetku celkom o - 669.958,59€, hodnota obežného majetku sa znížila o - 18.289,94 € a časové rozlíšenie sa znížilo o - 707,31 €.

Na strane pasív je to z dôvodu, že sa znížila hodnota vlastného imania celkom o -81.464,81 €, hodnota záväzkov sa znížila o - 275.144,67€ a časové rozlíšenie sa znížilo o - 330.931,74 €.

8.4. Pohľadávky

a) za materskú účtovnú jednotku

Pohľadávky	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2021
Pohľadávky do lehoty splatnosti	146.818,32	121.603,29
Pohľadávky po lehote splatnosti	56.798,80	63.039,60
Spolu	203.617,12	184.642,89
Opravné položky k pohľadávkam	50.590,28	55.905,20
Spolu pohľadávky po korekcii	153.026,84	128.737,69

Vývoj pohľadávok – porovnanie roku 2022 a roku 2021

Účet Pohľadávky	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 31. 12. 2021	+zvýšenie -zníženie
311 Odberatelia	245,99	26,32	+219,67
314 poskytnuté prevádzkové preddavky	240,00	620,31	-380,31
315 Ostatné pohľadávky	0,00	0,00	0,00
318 Pohľadávky za rozpočtové príjmy nedaňové	9.426,15	29.788,09	-20.361,94
319 Pohľadávky za daňové príjmy obcí	994,54	734,42	+260,12
335 Pohľadávka voči zamestnancom	0,00	0,00	0,00
378 Iné pohľadávky	142.120,16	97.568,55	+44.551,61
Spolu	153.026,84	128.737,69	+24.289,15

b) za konsolidovaný celok

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2021
Pohľadávky do lehoty splatnosti	154.672,41	138.722,27
Pohľadávky po lehote splatnosti	6.208,52	7.134,40
Spolu	160.880,93	145.856,67

Vývoj pohľadávok – porovnanie roku 2022 a roku 2021

Účet Pohľadávky	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 31. 12. 2021	+zvýšenie -zníženie
311 Odberatelia	2.130,03	343,62	+1.786,41
314 Poskytnuté prev. preddavky	240,00	620,31	-380,31
315 Ostatné pohľadávky	2.025,25	0,00	+2.025,25
318 Pohľadávky za rozpočtové príjmy nedaňové	13.286,95	38.970,28	-25.683,33
319 Pohľadávky za daňové príjmy obcí	994,54	734,42	+260,12
335 Pohľadávky voči zamestnancom	84,00	0,00	+84,00
341 Daň z príjmov	0,00	0,00	0,00
343 Daň z pridanej hodnoty	0,00	0,00	0,00
345 Ostatné dane a poplatky	0,00	0,00	0,00
372 Transfery a ostatné zúčtovanie so subjektami mimo VS	0,00	8.550,00	-8.550,00
378 Iné pohľadávky	142.120,16	96.638,04	+45.482,12
Spolu	160.880,93	145.856,67	+15.024,26

8.5. Závazky – dlhodobé a krátkodobé

a) za materskú účtovnú jednotku

Závazky – dlhodobé a krátkodobé (r. 140 a r. 151)	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2021
Závazky do lehoty splatnosti	2.615.194,35	2.673.535,08
Závazky po lehote splatnosti	23.409,00	0,00
Spolu	2.638.603,35	2.673.535,08

Vývoj záväzkov - porovnanie roku 2022 a roku 2021

Účet Závazky	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 31. 12. 2021	+zvýšenie -zníženie
Dlhodobé záväzky	1.947.749,88	2.116.008,42	-168.258,54
Krátkodobé záväzky	690.853,47	557.526,66	+133.326,81
Spolu	2.638.603,35	2.673.535,08	-34.931,73

Rozpis záväzkov k 31. 12. 2022

Dlhodobé záväzky

1.947.749,88 €

z toho:

- záväzky zo sociálneho fondu /472/

2.457,46 €

- ostatné dlhodobé záväzky /479/ 1.945.292,42 €

Z toho :

- úvery zo ŠFRB 1.110.711,09 €

(42 b.j. : 298.040,24 €, 63 b.j. : 812.670,85 €)

- ostatné dlhodobé záväzky - finančná zábezpeka - byty 50.146,32 €

- VO – ELTODO 784.435,01 €

Krátkodobé záväzky 690.853,47 €

z toho:

- dodávatelia /321/ 278.266,83 €

- prijaté preddavky / 324 / 0,00 €

- ostatné záväzky /325,479/ 164.009,22 €

z toho :

- úvery zo ŠFRB 84.906,54 €

(42 b.j. : 26.267,85 €, 63 b.j. : 58.638,69 €)

- ostatné dlhodobé záväzky - finančná zábezpeka - byty 0,00 €

- VO – ELTODO 79.102,68 €

- nevyfakturované dodávky /326/ 0,00 €

- iné záväzky / 379 / 145.946,80 €

zamestnanci /331/ 58.514,70 €

- ost. záväzky voči zamestnancom / 333 / 291,72 €

- zúčtovanie s inštitúciami sociálneho zabezpečenia
a zdravotného poistenia /336/ 34.816,81 €

- ostatné priame dane /342/ 6.047,39 €

- transfery a ostatné zúčtovanie so subjektami mimo VS 2.960,00 €

b) za konsolidovaný celok

Záväzky – dlhodobé a krátkodobé (r. 144 a r. 156)	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2021
Záväzky do lehoty splatnosti	2.931.649,77	3.051.473,54
Záväzky po lehote splatnosti	23.409,00	190,49
Spolu	2.955.058,77	3.051.664,03

Vývoj záväzkov – porovnanie roku 2022 a roku 2021

Účet Záväzky	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 31. 12. 2021	+zvýšenie -zníženie
Dlhodobé záväzky	1.974.984,26	2.150.236,28	-175.252,02
Krátkodobé záväzky	980.074,51	901.427,75	+78.646,76
Spolu	2.955.058,77	3.051.664,03	-96.605,26

Rozpis záväzkov k 31. 12. 2022

Dlhodobé záväzky 1.974.984,26 €

z toho:

- záväzky zo sociálneho fondu /472/ 14.781,84 €

- ostatné dlhodobé záväzky /479/	1.960.202,42 €
Z toho :	
- úvery zo ŠFRB (42 b.j. : 298.040,24 €, 63 b.j. : 812.670,85 €)	1.110.711,09 €
- ostatné dlhodobé záväzky - finančná zábezpeka - byty	50.146,32 €
- VO – ELTODO	784.435,01 €
- TTS, s.r.o.	14.674,94 €
- ZŠ P.O.Hviezdoslava	235,06 €
- iné záväzky /379/	0,00 €

Krátkodobé záväzky 980.074,51 €

z toho:

- dodávateľia /321/	207.188,70 €
- prijaté preddavky / 324 /	31.962,53 €
- ostatné záväzky /325,479/	164.009,22 €
z toho :	
- úvery zo ŠFRB	84.906,54 €
- ostatné dlhodobé záväzky - finančná zábezpeka - byty	0,00 €
- VO – ELTODO	79.102,68 €
- ostatné záväzky krátk. (OFD)	0,00 €
- TTS, s.r.o.	0,00 €
- nevyfakturované dodávky /326/	0,00 €
- iné záväzky / 379 /	146.344,23 €
zamestnanci /331/	234.557,87 €
- ostatné záväzky voči zamestnancom / 333 /	874,56 €
- zúčtovanie s inštitúciami sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia /336/	146.621,05 €
- daň z príjmov /341/	3.784,10 €
- ostatné priame dane /342/	29.611,18 €
- daň z pridanej hodnoty / 343/	7.828,73 €
- ostatné dane a poplatky /345/	77,17 €
- zúčtovanie s Európskou úniou / 371/	0,00 €
- zúčtovanie so subjektami mimo verejnej správy / 372 /	7.215,17 €

9. Hospodársky výsledok za rok 2022 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad rok 2023	Predpoklad rok 2024
Náklady	6 078 257,44	6 979 022,80	7 048 813,03	7 119 301,16
50 – Spotrebované nákupy	219 778,95	277 161,00	279 932,61	282 731,94
51 – Služby	1 418 912,40	1 852 912,62	1 871 441,75	1 890 156,16
52 – Osobné náklady	1 146 589,26	1 274 764,03	1 287 511,67	1 300 386,79

53 – Dane a poplatky	5 539,36	6 111,71	6 172,83	6 234,56
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	104 438,90	89 375,35	90 269,10	91 171,79
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	741 130,57	741 243,24	748 655,67	756 142,23
56 – Finančné náklady	59 359,73	60 198,40	60 800,38	61 408,39
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	2 382 508,27	2 677 256,45	2 704 029,01	2 731 069,30
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00	0,00	0,00
Názov	Skutočnosť k 31.12. 2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad rok 2023	Predpoklad rok 2024
Výnosy	6 490 581,94	6 895 629,64	6 964 585,94	7 034 231,80
60 – Tržby za vl. výkony a tovar	118 679,48	212 263,17	214 385,80	216 529,66
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	0,00	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 424 391,84	4 815 432,48	4 863 586,80	4 912 222,67
64 – Ostatné výnosy	676 256,07	510 968,37	516 078,05	521 238,83
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	10 456,14	17 767,07	17 944,74	18 124,19
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 260 798,41	1 339 198,55	1 352 590,54	1 366 116,44
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / pred zdanením	412 324,50	-83 393,16	-84 227,09	-85 069,36
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / po zdanení	412 324,50	-83 393,16	-84 227,09	-85 069,36

Porovnanie nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 :

Výška **nákladov** za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 sa zvýšila o **+ 900.765,36 €**.

Zníženie nákladov bolo v účtovnej skupine :

54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť o - 15.063,55 €

Zvýšenie nákladov bolo v účtovnej skupine :

50 – Spotrebné nákupy o + 57.382,05 €

51 – Služby o + 434.000,22 €

52 – Osobné náklady o + 128.174,77€

53 – dane a poplatky o + 572,35 €

55 – Odpisy, rezervy a opravné položky o + 112,67 €

56 – Finančné náklady o + 838,67 €

58 - Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov o + 294.748,18€

59 – Dane o 0,00€

Výnosy za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 sa zvýšili o + **405.047,70 €**

K zníženiu výnosov došlo v účtovnej skupine :

64 - Ostatné výnosy o - 165.287,70 €

K zvýšeniu výnosov došlo v účtovnej skupine :

60 - Tržby za vlastné výkony a tovar o + 93.583,69 €

63 - Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o + 391.040,64 €

65- Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia o + 7.310,93 €

69 - Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC o + 78.400,14 €

Za rok 2022 činili výnosy **6.895.629,64 €** a náklady **6.979.022,80 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je strata - 83.393,16 €, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 0,00 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je strata - 83.393,16 €**.

<i>Výkaz ziskov a strát:</i>	<i>V eurách</i>
Výnosy	6.895.629,64
Náklady	6.979.022,80
Výsledok hospodárenia pred zdanením STRATA	-83.393,16
Daň z príjmu	0,00
Výsledok hospodárenia po zdanení STRATA	- 83.393,16

Účtovná jednotka navrhuje vykázaný záporný výsledok hospodárenia za rok 2022, ktorým je **strata** v čiastke - **83.393,16 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Predpoklad rok 2023	Predpoklad rok 2024
Náklady	7 594 467,48	8 491 442,72	8 576 357,15	8 662 120,72
50 – Spotrebované nákupy	693 503,54	762.644,75	770 271,20	777 973,91
51 – Služby	1 098 090,33	1 476 940,01	1 491 709,41	1 506 626,50
52 – Osobné náklady	4 068 395,54	4 440 721,57	4 485 128,79	4 529 980,07
53 – Dane a poplatky	7 287,17	7 697,04	7 774,01	7 851,75
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	119 881,95	142 764,01	144 191,65	145 633,57

55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	895 407,62	910 316,61	919 419,78	928 613,97
56 – Finančné náklady	78 530,21	78 482,25	79 267,07	80 059,74
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	632 700,67	668 092,38	674 773,30	681 521,04
59 – Dane z príjmov	670,45	3 784,10	3 821,94	3 860,16
Výnosy	8 012 257,47	8 408 269,05	8 492 351,74	8 577 275,26
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	376 456,67	554 536,52	560 081,89	565 682,70
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00	0,00	0,00
62 – Aktivácia	26 041,98	0,00	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 420 562,47	4 811 231,52	4 859 343,84	4 907 937,27
64 – Ostatné výnosy	760 523,48	550 698,64	556 205,63	561 767,68
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	20 289,84	31 015,82	31 325,98	31 639,24
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	2 408 383,03	2 460 786,55	2 485 394,42	2 510 248,36
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / pred zdanením	418.460,44	- 79.389,57	- 80.183,47	- 80.985,30
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / po zdanení	417.789,99	- 83.173,67	- 84.005,41	- 84.845,46

Analýza nákladov a výnosov za konsolidovaný celok v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 :

Výška **nákladov** za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 sa zvýšila o + **896.975,24 €**.

Zníženie nákladov bolo v účtovnej skupine :
56 – Finančné náklady o - 47,96 €

Zvýšenie nákladov bolo v účtovnej skupine :
50 – Spotrebné nákupy o + 69.141,21 €
51– Služby o + 378.849,68 €

52 – Osobné náklady o + 372.326,03 €
 53 – dane a poplatky o + 409,87 €
 54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť o + 22.882,06 €
 55 - Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a fin. činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia o + 14.908,99 €.
 58 - Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov o + 35.391,71 €
 59 – Dane o + 3.113,65 €

Výnosy za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 sa zvýšili o + **396.011,58 eur**.

K zníženiu výnosov došlo v účtovnej skupine :

62 – Aktivácia o - 26.041,98 €
 64 - Ostatné výnosy o - 209.824,84 €

K zvýšeniu výnosov došlo v účtovnej skupine :

60 - Tržby za vlastné výkony a tovar o + 178.079,85 €
 63 - Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o + 390.669,05 €
 65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia o + 10.725,98 €
 69 - Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC o + 52.403,52 €

Za rok 2022 činili výnosy **8.408.269,05 €** a náklady **8.487.658,62 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je strata - 79.389,57 €, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 3.784,10 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je strata - 83.173,67 €**.

Výkaz ziskov a strát:	V eurách
Výnosy	8.408.269,05
Náklady	8.487.658,62
Výsledok hospodárenia pred zdanením STRATA	-79.389,57
Daň z príjmu	3.784,10
Výsledok hospodárenia po zdanení - STRATA	- 83.173,67

Účtovná jednotka navrhuje vykázaný záporný výsledok hospodárenia za rok 2022, ktorým je strata v čiastke - **83.173,67 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31. 12. 2022

Výkaz ziskov a strát	Agregovaný výkaz ziskov a strát	Eliminácia nákladov	Eliminácia výnosov	Konsolidovaný výkaz ziskov a strát
NÁKLADY				
501 Spotreba materiálu	564 221,56	-5 218,35		559 003,21
502 Spotreba energie	194 445,85	+2 466,45		196 912,30
503 Spotreba ost. neskl. dodávok	291,15			291,15

504 Predaný tovar	6 438,09			6 438,09
511 Opravy a udržiavanie	269 938,43	-99 169,20		170 769,23
512 Cestovné	5 725,46			5 725,46
513 Náklady na reprezentáciu	14 500,21			14 500,21
518 Ostatné služby	1 843 851,60	-557 906,49		1 285 945,11
521 Mzdové náklady	3 157 202,06	-737,24		3 156 464,82
524 Zákonné sociálne poistenie	1 085 703,15	-243,38		1 085 459,77
525 Ostatné sociálne poistenie	33 422,76			33 422,76
527 Zákonné sociálne náklady	158 898,87	-211,15		158 687,72
528 Ostatné sociálne náklady	6 686,50			6 686,50
531 Daň z motorových vozidiel	1 399,13	-118,40		1 280,73
532 Daň z nehnuteľností	532,29			532,29
538 Ostatné dane a poplatky	7 622,66	-1 738,64		5 884,02
541 Zostatková cena predaného DNM a DHM	62 424,53			62 424,53
542 Predaný materiál	0,00			0,00
544 Zmluvné pokuty penále a úroky z omeškania	0,00			0,00
545 Ostatné pokuty penále a úroky z omeškania	0,00			0,00
546 Odpis pohľadávky	728,09			728,09
548 Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	87 054,15	-10 357,86		76 696,29
549 Manká a škody	2 915,10			2 915,10
551 Odpisy DNM a DHM	883 635,09			883 635,09
552 Tvorba zák. rezerv z prevádzk. činnosti	0,00	+ 14 229,37		14 229,37
553 Tvorba ostatných rezerv	4 800,00			4 800,00
557 Tvorba zák. opravných položiek	0,00			0,00
558 Tvorba ostatných OP z prevádzk. činnosti	7 652,15			7 652,15
562 Úroky	27 870,36			27 870,36
563 Kurzové straty	251,03			251,03
568 Ostatné finančné náklady	40 215,69	+10 145,17		50 360,86
584 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku do RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	2 009 164,07	-2 009 164,07		0,00
585 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC	0,00			0,00
586 Náklady na transfery z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC subjektom mimo verejnej správy	628 635,00			628 635,00
587 Náklady na ostatné transfery	39 457,38			39 457,38
588 Náklady z odvodu príjmov	508 193,87	-508 193,87		0,00
589 Náklady z budúceho odvodu príjmov	2 273,65	-2 273,65		0,00
Spolu účt. Sk. 50 - 58	11 656 149,93			8 487 658,62
591 Splatná daň z príjmov – zrážková daň z úrokov	3 784,10			3 784,10
SPOLU	11 659 934,03	-3 168 491,31		8 491 442,72
VÝNOSY				
602 Tržby z predaja služieb	1 224 093,05		-677 141,73	546 951,32
604 Tržby za tovar	8 375,85		-790,65	7 585,20

624 Aktivácia DHM	0,00			0,00
632 Daňové výnosy	4 423 964,07			4 423 964,07
633 Výnosy z poplatkov	391 468,41		-4 200,96	387 267,45
641 Tržby z predaja DHM	280 896,17			280 896,17
642 Tržby z predaja materiálu	85,05		-85,05	0,00
645 Ostatné pokuty a penále	4 474,07			4 474,07
646 Výnosy z odpísaných pohľadávok	0,00			0,00
648 Ostatné výnosy	267 138,40		-1 810,00	265 328,40
652 Zúčtovanie zákon. rezerv	0,00		+13 248,75	13 248,75
653 Zúčtovanie ostat. rezerv	4 800,00			4 800,00
657 Zúčtovanie ZOP z prev. Činn.	0,00			0,00
658 Zúčtovanie ostatných OP	12 967,07			12 967,07
662 Úroky	0,00			0,00
663 Kurzové zisky	0,00			0,00
665 Výnosy z dlhodobého finančného majetku	0,00			0,00
668 Ostatné finančné výnosy	0,00			0,00
672 Náhrady škôd	0,00			0,00
691 Výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 887 085,00		-1 887 085,00	0,00
692 Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce alebo z rozpočtu VÚC v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	122 079,07		-122 079,07	0,00
693 Výnosy samosprávy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	1 936 507,31			1 936 507,31
694 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy	131 225,74			131 225,74
695 Výnosy samosprávy z bežných transferov od Európskych spoločenstiev	52 186,00			52 186,00
696 Výnosy samosprávy z kapit. Transferov od Európskych spoločenstiev	260 744,17			260 744,17
697 Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	48 967,49			48 967,49
698 Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	31 155,84			31 155,84
699 Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	510 467,52		-510 467,52	0,00
SPOLU	11 598 680,28		-3 190 411,23	8 408 269,05
			- 21 919,92	
Výsledok hospodárenia po zdanení +zisk / -strata	- 61 253,75			- 83 173,67

Rozdiel medzi elimináciami nákladov a výnosov vznikol vo výške - 21 919,92 €, ktorý bol eliminovaný na ú. 602 – Tržby z predaja služieb – pri TTS, s.r.o. .

Prehľad konsolidačných operácií:

Výkaz ziskov a strát	Spolu EUR	Konsolidačné operácie:
NÁKLADY:		
1/ Agregované náklady:	11 659 934,03	
2/ Eliminácia za:		
Účet 501 spotreba materiálu	-5 218,35	-5218,35 - mesto –spotreba materiálu –DF(TTS)
Účet 502 spotreba energie	+2466,45	+7037,79 – mesto-VF/refakt. spotreba energií (TTS) -7231,96– TTS – spotreba energií/DF(Mesto) -PČ -100,00 ZŠ – nájom vol. Miest. ref. energ. (Mesto) +6441,15– ZŠ– energie / refundácia – nájom (MŠ) -6441,15 – MŠ –spotr. energií/refundácia (ZŠ) -10,63- MŠ – energie /refundácia - nájom(ZŠ) +2721,25 – ZŠ – nájom, ref. Energií (CVČ) +50,00- MŠ náj. vol.miestn. ref.energ. (Mesto)
Účet 511 opravy a udržiavanie	- 99 169,20	-99169,20 –Mesto–opravy a údržba / DF (TTS)
Účet 518 ostatné služby	-557 906,49	-1892,22 – ZŠ –popl. za KO (mesto) -63,44-ZŠ –nájom –pozemky (M) +100,00- mesto – nájom voleb. miest. (ZŠ) -252,50- ZŠ – šk. predst. (M) +357,63 – M –náklady na energ (ZŠ) -357,63 –ZŠ –náklady na energ.(M) -10005,45– MŠ – strava réžia (ZŠ) -297,50-MŠ-film.premietanie (ZŠ) +526,16- M – ref. Nákladov energie (MŠ) -526,16- MŠ –ref. Nákladov energie (M) -50,00-M – nájom vol. Miest. Ref.energ. (MŠ) -1800,00 – CVČ – nájom priestorov DK.(M) -2721,25 – CVČ – nájom priest , ref. energií. (ZŠ) -12,75-CVČ- nájom priestorov (ZŠ) +263,08 -M – ref. Nákladov (ZUŠ) -263,08 – ZUŠ –ref. Nákladov (M) -201,30 – ZUŠ – popl. KO (mesto) -10,00- ZUŠ – nájom DK (M) +193,37 – mesto – ref.slужby-VF (TTS) -368,00 – TTS,s.r.o. – DF, služby(mesto) - PČ -5,16 – TTS – nájom nebyt pr. (M) - PČ -540520,29 -Mesto –služby –DF (TTS)
Účet 521 mzdové náklady	-737,24	+9836,90 – TTS,s.r.o. - použitie rezervy na nevyčerp, dovolenky / mzdy (mesto) - PČ -10574,14 - TTS,s.r.o. - tvorba rezervy na nevyčerp, dovolenky / mzdy (mesto) - PČ
Účet 524 zákonné sociálne poistenie	-243,38	+3411,85 – TTS, s.r.o.– použitie rezervy na nevyčerp, dovolenky / odvody - PČ -3655,23 –TTS, s.r.o. – tvorba rezervy na nevyčerp, dovolenky / odvody - PČ
Účet 527 zákonné sociálne poistenie	-211,15	-63,95 – ZUŠ – strava- réžia, doplatok zam. (ZŠ) -147,20 – MŠ – strava –doplatok zam.(ZŠ)

Účet 531 daň z motorových vozidiel	-118,40	-118,40 – Mesto –DF-daň z mot.vozidiel(TTS)
Účet 538 ostatné dane a poplatky	-1738,64	+200,00 – mesto –mýtné popl. ref. VF(TTS) -1902,34 – MŠ – KO (Mesto) -36,30 – TTS – popl. za KO (M) - PČ
Účet 548 ostatné náklady na prev.činn.	-10357,86	-10357,86 -TTS-poistenie mot.voz.,/DF (M)-PČ
Účet 552 tvorba zák.rezerv z prev. činnosti na prev. činnosť	+14229,37	+14229,37 - TTS- tvorba rezerv na dov. (mesto) -PČ
Účet 568 ostatné finančné náklady	+10145,17	+10357,86–mesto–VF ref. poistenie mot.voz. (TTS) -212,69 – mesto poistenie mot.voz./DF (TTS)
Účet 584 náklady na transfery z rozpočtu obce	-2 009 164,07	-430027,45 – Mesto– VP a BT od obce(ZŠ) -78254,02– mesto- kap. Tran. od obce, odpisy (ZŠ) - 938082,65 - Mesto – VP a bežný transfer (MŠ) - 41317,05 – mesto – KT, odpisy od obce (MŠ) -413818,00 -Mesto – VPO a BT od obce (ZUŠ) -2508,00– mesto – KT od obce, odpisy (ZUŠ) -105156,90 – Mesto – VP a BT od obce (CVČ)
Účet 588 náklady z odvodu príjmov	-508 193,87	-13663,50– CVČ - VP -20700,00 – ZUŠ - VP -245396,25– MŠ - VP -228434,12 – ZŠ - VP
Účet 589 náklady z budúceho odvodu príjmov	-2 273,65	-1805,65 – ZŠ – vlastné príjmy neuhradené (Mesto) - 468,00 – CVČ – vlastné príjmy neuhradené (Mesto)
2/ Spolu eliminácia	-3 168 491,31	
3/ Konsolidované náklady	8 491 442,72	
VÝNOSY:		
1/ Agregované výnosy	11 598 680,28	
2/ Eliminácia za:		
Účet 602 tržby z predaja služieb	-677 141,73	-10,63 - ZŠ – služby, nájom, energie (MŠ) -10005,45- ZŠ – služby,strava režij. Náklady (MŠ) -147,20 -ZŠ – strava dopl. Potravín (MŠ) -63,95- ZŠ strava dopl.režia (ZUŠ) -12,75-ZŠ – nájom priestorov (CVČ) -63,44- mesto – nájom pozemkov- (ZŠ) -252,50 – mesto – škol. Predst. (ZŠ) -297,50 – mesto – škol.premietanie (MŠ) -628185,98- TTS – tržby z predaja služieb –VF (mesto)- PČ -5,16- mesto – nájom nebyt. Priestory (TTS) -38097,17 – TTS – výnosy zo zákazky/VF (M) - PČ
Účet 604 výnosy tržby za tovar	-790,65	- 790,65 – TTS – VF/tržby z predaja tovaru (M)-PČ
Účet 633 výnosy z poplatkov	-4 200,96	-201,30 – mesto – KO (ZUŠ) -1902,34- mesto – KO (MŠ)

Účet 642 tržby z predaja materiálu	-85,05	-1892,22 – mesto – poplatok za KO (ZŠ) -168,80 – mesto – vývoz KO – VF (TTS) -36,30 –mesto – popl. za KO (TTS) -85,05 –TTS –tržby z predaja majetku(M) - PČ
Účet 648 ostatné výnosy z prev. čin.	-1 810,00	-10,00 –Mesto – nájom tan. Miest. (ZUŠ) -1800,00 –mesto – nájom priestorov (CVČ)
Účet 652 zúčtovanie zák. rezerv z prev. čin.	+13 248,75	+13248,75–TTS, s.r.o. použitie rezervy (mesto)-PČ
Účet 691 výnosy z bežných transferov z rozpočtu obce v RO	-1 887 085,00	-430027,45-ZŠ – VP a BT (mesto) -413818,00 -ZUŠ – VP a BT (mesto) -105156,90-CVČ – VP a BT (mesto) -938082,65-MŠ – VP a BT (mesto)
Účet 692 výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu obce v RO	-122 079,07	-78254,02-ZŠ - KT od obce - odpisy -2508,00- ZUŠ- KT od obce - odpisy -41317,05 -MŠ – KT od obce- odpisy
Účet 699 výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	-510 467,52	-228434,12 –mesto – školské príjmy (ZŠ) -1805,65–mesto – školské príjmy neuhrad. (ZŠ) -20700,00–mesto – školské príjmy (ZUŠ) -13663,50 mesto – školské príjmy (CVČ) -245396,25 - mesto – školské príjmy (MŠ) -468,00- mesto –škol.príjmy neuhr. (CVČ)
Spolu eliminácia	- 3 190 411,23	
3/ Konsolidované výnosy	8 408 269,05	
Výsledok hospodárenia po agregácii	-61 253,75	schodok
Vplyv na výsledok hospodárenia	- 21 919,92	
Výsledok hospodárenia po konsolidácii	- 83 173,67	schodok

Overenie konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2022 nezávislým audítorm

Konsolidovaná účtovná závierka bola overená nezávislým audítorm – EKOAUDITOR, spol. s r.o. , Partizánska 2, 911 01 Trenčín, Licencia SKAU č. 75.

Audítorská správa zo dňa 28.06.2023 tvorí prílohu Výročnej správy mesta Trstená ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2022.

10.Ostatné dôležité informácie

10.1 Prijaté granty a transfery

Mesto prijalo nasledovné granty a transfery : (v €)

- tuzemské bežné granty a transfery

P.č.	Poskytovateľ	Suma v €	Účel
1.	Grant – Predškola II	9 983,00	Prostriedky z UNICEF, zriadenie triedy v MŠ
2.	Subjekty mimo VS	800,00	Dary, fin. príspevky
3.	Nadácia VÚB	1 500,00	Zelená oáza radosti
4	Nadácia SPP	1 700,00	Ochrana a prevencia zdravia drogovo závislých
5.	Nadácia Centra pre filantropiu	1 000,00	Komunitná záhrada
6.	MV SR	16 004,90	Voľby/11957,48€/ , refer./4047,42€/
7.	MV SR	47 267,33	Matrika, REGOB, REGAD
8.	MV SR	2 571,18	Pov. a záchran. práce – Vlčí Potok
9.	MV SR	6 953,90	COVID - 19
10.	MV SR	148,52	Vojnové hroby
11.	MV SR	193 213,84	Dotácia Ukrajina – ref. ubytovania
12.	MDVaRR SR	22 033,94	Spoločný stavebný úrad
13.	MDVaRR SR	734,92	Miestne komunikácie
14.	MŽP SR	731,80	Starostlivosť o životné prostredie
15.	ÚPSVaR Námestovo	2 838,42	Zamestnávanie podľa § 54
16.	ÚPSVaR Námestovo	26 024,45	Zriadenie CHD (MsP I, MsP II, TIC, knižnica)
17.	ÚPSVaR Námestovo	16 270,80	Strava obedy 1,30€, aj pre deti v HN
18.	ÚPSVaR Námestovo	31 559,65	Opatrovateľská služba – osobné výdavky podľa KZ
19.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	1 232 910,00	Prenesené kompetencie školstvo
20.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	11 347,00	Lyžiarsky kurz
21.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	33 882,00	Vzdelávacie poukazy
22.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	9 200,00	Letná škola
23.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	3 200,00	Škola v prírode
24.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	8 806,00	Edukačné publikácie, učebnice
25.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	60 926,00	Havarijná situácia – kotolňa Západ
26.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	5 114,00	Doprava žiakov
27.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	38 793,00	Predškolská výchova detí (MŠ)
28.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	404,90	Rodinné prídavky
29.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	18 680,00	Spol. školský úrad
30.	RÚŠS v Žiline- Plán obnovy	8 666,56	Edukačné publikácie
31.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR		
32.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	9 902,00	Asistenti učiteľov
33.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	13 704,00	ZŠ – digitálny koordinátor
34.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	3 400,00	Školské potreby - Ukrajina
35.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	3 322,00	Jazykové kurzy - Ukrajina
36.	RÚŠS v Žiline –MŠVVaV SR	29 038,00	Integrácia žiakov - Ukrajina
37.	MH SR	843,46	Úhrada nájomného - Covid
38.	MDV a RR SR	2 588,83	TIC štátna pomoc Covid
39.	MPC-NIVM	30 901,98	MŠ - asistentky
40.	MPC-NIVM	118 317,12	ZŠ - asistentky
41.	Fond na podporu umenia	9 200,00	Pr.Liter.Výlety knižnica 1700€, modern. knižnice 2000€, knihy 2500€, pr. Hrnčiarska slávnosť 3000€
42.	Audiovizuálny fond	7 769,00	Návštevnosť kina
43.	VÚC Žilina	2 200,00	Športové voľnočasové aktivity
44.	VÚC Žilina	2 500,00	Zdravá myseľ, Revitalizácia WK
45.	Obce	5 134,65	Príspevok na záujm. činnosť CVC
46.	Obce - SOÚ	36 032,15	SPÚ príspevok od obcí
47.	DHZ SR	3 000,00	DHZ Trstená
			60
48.	EFRR, ŠR	14 349,88	Rekonštrukcia Wilczekova kúria
49.	ERDF , ŠR	11 675,97	Projekt KROK
50.	ERDF , ŠR	11 172,00	Projekt Nízko uhlíková stratégia
51.	ERDF , ŠR	2 869,12	Projekt Náučný chodník
	Spolu	2 131 186,27	

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s účelom ich použitia .

- tuzemské kapitálové granty a transfery

V roku 2022 mesto získalo transfery, ako refundáciu nákladov na realizované projekty v celkovej výške 94 469,69 € nasledovne :

P.č.	Poskytovateľ dotácie	Suma v €	Investičná akcia
1.	Dotácia ERDF, ŠR	7 575,23	Náučný chodník
2.	Dotácia ERDF, ŠR	9 958,85	Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí – Wilczekova kúria
3.	Dotácia MV SR	76 935,61	Trhové miesta v meste Trstená
	Spolu	94 469,69	

Granty a transfery zo štátneho rozpočtu

Poskytovateľ - 1 -	Účelové určenie grantu, transferu - bežné výdavky - kapitálové výdavky - 2 -	Suma poskytnutých prostriedkov v roku 2022 - 3 -	Suma použitých prostriedkov v roku 2022 - 4 -	Rozdiel (stĺ.3- stĺ.4) - 5 -
MV SR	Regob, Regad, Matrika prenos do výdavkov z roku 2021 v sume 2 700,00 € ,	47 267,33	49 967,33	0,00
RÚŠS ZA	Prenes. kompet. – ZŠ normat. Prenos z roku 2021 v sume 20 000 €	1 236 232,00	1 236 232,00	20 000,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava – Asistenti učiteľ'a	9 902,00	9 902,00	0,00
ÚPSVaR	Hmotná núdza – strava Prenos z roku 2021 v sume 53 988,40 €	16 270,80	62 110,80	8 148,40
ÚPSVaR	Rodinné prídavky	404,90	404,90	0,00
RÚŠS ZA	Doprava detí Prenos z roku 2021 v sume 859,40	5 114,00	5 690,42	282,98

RÚŠS ZA	Predškolská výchova v MŠ	38 793,00	38 793,00	0,00
MV SR	Ukrajina	193 213,84	193 213,84	0,00
MV SR	Financovanie referenda	16 004,90	12 120,04	3 884,86
MŽP SR	Star. o životné prostredie	731,80	731,80	0,00
MŽP SR	Nízko uhlíková stratégia	11 172,00	11 172,00	0,00
MDVaRR SR	Miestne komunikácie	734,92	734,92	0,00
MDVaRR SR	Spoločný úrad – stavebný	22 033,94	22 033,94	0,00
RÚŠS ZA	Vzdelávacie poukazy,	33 882,00	33 882,00	0,00
RÚŠS ZA	Projekt ZŠ P.O.Hviezdoslava, - Plán obnovy – edukačné publikácie	8 667,00	8 667,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava- príspevok na učebnice /ŠR /	8 806,00	8 806,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava- príspevok Lyžiarsky kurz	11 347,00	11 347,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava, MŠ - podpora integrácie žiakov z Ukrajiny	29 038,00	29 038,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava- príspevok na Letnú školu	9 200,00	9 200,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava- príspevok na škola v prírode	3 200,00	3 200,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava – škol.potreby - Ukrajina	3 400,00	3 400,00	0,00
RÚŠS ZA	ZŠ P.O.Hviezdoslava – digitálny koordinátor,	13 704,00	13 704,00	0,00
RÚŠS ZA	Havarijný stav –rozvody ÚK ZŠ P.O.Hviezdoslava - Západ	60 926,00	0,00	60 926,00
NIVM	ZŠ P.O.Hviezdoslava -asistentky	118 317,12	118 317,12	0,00
NIVM	Materská škola - asistentky	30 901,98	30 901,98	0,00
RÚŠS ZA	Spoločný školský úrad	18 680,00	18 680,00	0,00

MV SR	Vojnové hroby	148,52	148,52	0,00
MV SR	Povodňové a záchranné práce	2 571,18	2 571,18	0,00
ÚPSVaR	Na zriadenie CHD (MsP,TIC,OK)	26 024,45	26 024,45	0,00
ÚPSVaR	Zamestnanosť - § 54	6 503,48	6 503,48	0,00
MH SR	Na nájomné / Covid 19	843,46	843,46	0,00
MPSVaR SR	Opatrovateľská služba – IMPL	27 894,59	27 894,59	0,00
MV SR	COVID 19	6 953,90	6 953,90	0,00
MDaV SR	TIC – štátna pomoc /Covid19	2 588,83	2 588,83	0,00
MV SR	Celoslov. Súťaže – Pramienok, Voda pre život, Ekoposter	4 495,00	4 495,00	0,00
MŠVaV SR	Projekty :Pomoc pre mladých, Spolu s mladými Prenos z roku 2021 v sume 17 002,86	0,00	17 002,86	0,00

10.2. Poskytnuté dotácie

Mesto v roku 2022 poskytlo dotácie v súlade s VZN č. 3/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Trstená , účinné od 1.10.2020 (poskytovanie dotácií právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel) .

Žiadateľ	Účelové určenie grantu, transferu	Suma poskytnutých prostriedkov v roku 2022	Suma použitých prostriedkov v roku 2022	Rozdiel stĺ.3 - stĺ.4
- 1 -	- 2 -	- 3 -	- 4 -	- 5 -
MŠK Trstená	Bežné výdavky	2 850,00	2 850,00	0,00
HK Trstená	Bežné výdavky	2 670,00	2 670,00	0,00
SVK Trstená	Bežné výdavky	2 250,00	2 250,00	0,00
ŠKK Trstená	Bežné výdavky	10 520,00	10 520,00	0,00
FK Slovan	Bežné výdavky	21 940,00	21 940,00	0,00
Karate klub	Bežné výdavky	5 270,00	5 270,00	0,00

CZŠ R. Dilonga	Bežné výdavky – plavecký výcvik	340,00	340,00	0,00
KRIŽIACI	Bežné výdavky	1 500,00	1 500,00	0,00
OZ Oravská Priehrada	Bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
MO Matice Slovenska	Bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
Jednota dôchodcov	Bežné výdavky	1 000,00	1 000,00	0,00
Únia nevidiacich a slabozrakých	Bežné výdavky	200,00	200,00	0,00
OZ Z lásky k deťom	Bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
PAYS DE BRAY	Bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
Dary	Bežné výdavky- Vianočné trhy	800,00	800,00	0,00
Grant	Fyzické osoby- ÚP	2 960,00	0,00	2 960,00
Grant – Nadácia VÚB, a.s.	Zelená záhrada	1 500,00	1 500,00	0,00
DPO SR	Dotácia pre DPZ Trstená	3 000,00	3 000,00	0,00
Granty – Nadácia SPP	Bežné výdavky – Bezpečnosť zdravia	1 700,00	1 700,00	0,00
Grant- Nadácia Centra pre filantropiu	Bežné výdavky – Komunitná záhrada	1 000,00	1 000,00	0,00
Grant – MŠVVaŠ SR	Bežné výdavky – Predškola II.	9 983,00	9 983,00	0,00

K 31.12.2022 boli vyúčtované dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade s VZN o dotáciách, platným pre rok 2022.

Z poskytnutej dotácie v r. 2022 fyzickými osobami pre mesto Trstená za účelom úhrady výdavkov za spracovanie územného plánu vo výške 2 960,00 € ostalo nezúčtovaných **2 960,00 €**, ktorých použitie bolo presunuté do r. 2023.

V roku 2020 bolo MsZ v Trstenej schválené VZN č. 3/2020 zo dňa 08.9.2020 o dotáciách, právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel, ktoré platí pre posudzovanie žiadostí a poskytovanie dotácií od 1.1. 2021.

Dary a granty boli v roku 2022 poskytnuté pre mesto Trstená na nasledovné účely :

1/ Mikuláš r. 2022	:	800,00 €
2/ Nadácia SPP - Ochrana zdravia s podpora drogovo závislých	:	1 700,00 €
3/ Nadácia VÚB „Zelená záhrada“	:	1 500,00 €
4/ Nadácia Centra pre filantropiu - Komunitná	:	1 000,00 €

záhrada

5/ Fyzické osoby – príspevok na ÚP	:	2 960,00 €
6/ Dobrovoľná požiarna ochrana SR	:	3 000,00 €
7/ MŠVVaŠ SR – Predškola II	:	9 983,00 €

(v súlade s Memorandom o spolupráci s UNICEF)

Poskytnuté dary a granty boli použité v súlade s uvedeným účelom použitia.

10.3. Rozvoj Mesta Trstená – predpokladaný budúci vývoj

Základnými dokumentami strategického plánovania Mesta Trstená sú:

a) Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Trstená pre obdobie 2007 – 2013 a 2015 - 2022

- ako strednodobý strategický dokument určujúci smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych cieľov a priorít .

Rozpočet mesta Trstená sa opiera o Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trstená (PHSR) , ktorý bol schválený Mestským zastupiteľstvom 13.novembra 2007, pričom jeho vypracovanie vyplýva zo zákona NR SR č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

V tomto dôležitom dokumente boli stanovené strategické ciele mesta Trstená na roky 2007 – 2013 a ktorými je mesto povinné sa zaoberať.

Priority, ciele a opatrenia sú v PHSR definované v nasledovných oblastiach :

Občianska infraštruktúra, ľudské zdroje a sociálne služby, technická infraštruktúra a životné prostredie, hospodárstvo a ekonomika, cestovný ruch, cezhraničná spolupráca a regionálny rozvoj, poľnohospodárstvo, lesníctvo, rozvoj vidieka, informačné technológie.

Na tvorbe dokumentu pracovali poslanci Mestského zastupiteľstva, pracovníci jednotlivých oddelení mestského úradu, podnikatelia v meste ako aj občania mesta Trstená.

V roku 2014 bolo schválené predĺženie PHSR do doby schválenia nového dokumentu.

Na novom PHSR pre obdobie 2015 – 2022 sa začalo pracovať už v roku 2014.

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Trstenej dňa 8.12.2015 bol schválený **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trstená pre obdobie rokov 2015 – 2022 pod č. uznesenia 352/XII/2015.**

Tento dokument pomáha pri čerpaní prostriedkov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie, štátnych podporných programov a schém štátnej pomoci ako aj iných podporných programov či nástrojov a to nielen mestu, ale aj všetkým organizáciám sídliačim na území mesta. Dokument je dôležitý aj pri rokovaniach s investormi, pri presadzovaní záujmov občanov mesta, vytvára rámec pre pôsobenie všetkých subjektov na území mesta.

b) Územný plán Mesta Trstená

Cieľom návrhu riešenia územného plánu Mesta Trstená je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v území v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom využíva možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Predpokladané investičné akcie kde je plánovaná realizácia v budúcich rokoch:

- výkupy pozemkov
- rekonštrukcia ciest a chodníkov v meste Trstená – finančné vysporiadanie
- realizácia stavby – Náučný chodník
- výstavba novej budovy ZUŠ v rámci projektu cezhraničnej spolupráce
- realizácia nových stavieb – výstavba radových garáží Západ
- SMART – nákup strojov , prístrojov a zariadení, stavebný dozor
- rekonštrukcia verejného osvetlenia – finančné vysporiadanie
- začatie realizácie diela jednotných pozemkových úprav, Predný Bratkov a Zadná Ďurdinová

Významné udalosti

V priebehu účtovného obdobia roku 2022 je potrebné spomenúť niekoľko významných investičných akcií. :

- realizácia rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov v jednotlivých častiach mesta
- realizácia projektu „Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí“ – Wilczekova kúria
- realizácia stavby detské ihrisko Hradý - oplatenie
- realizácia nových stavieb – zberný dvor – stojiská, zberné miesta
- spracovanie projektových dokumentácií : JPÚ – Ďurdinová – Zadná, športový areál Ústie, dovybavenie cyklotrasy, zníženie energetickej náročnosti v ZŠ P. O. Hviezdoslava, Trstená, ZUŠ – Centrum talentov Hornej Oravy

10.4. Významné investičné akcie mesta Trstená v roku 2022

a) Výkonné a zákonodarné orgány

- precenenie rozpočtu stavby "Zateplenie budovy Oddelenia technických služieb Trstená s.č. 323" vo výške 100,00 €
- stavebné práce na rozšírenie vykurovania v priestoroch kotolne Mestského úradu vo výške 1 442,10 €

b) Výstavba

- výkup pozemkov na základe uznesení MsZ v Trstenej v celkovej výške 1 962,60 €

c) Cestná doprava

- PD- Služby verejného obstarávania "Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v Meste Trstená a prímestských častí" - 2. balík vo výške 3 888,00 €
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov – stavebný dozor vo výške 11 660,00 €

d) Nakladanie s odpadmi

- stavebné práce "Zberný dvor Trstená, SO 12 Zberné miesta" vo výške 121 587,80 €

e) Rozvoj obcí

- spracovanie PD pre územné rozhodnutie "Trstená - IBV Ďurdinová II inžinierske siete" vo výške 4 990,00 €
- realizácia stavby Náučný chodník vo výške 17 808,21 €
- Stavebné práce "na prepojení chodníka od krížovej cesty ku kaplnke vo výške 3 762,34 €

f) Verejné osvetlenie

- rekonštrukcia verejného osvetlenia vo výške 87 502,68 €

g) Rekreačné a športové služby

- projektová dokumentácia pre dodatočné stavebné povolenie s názvom "Športový areál v Ústi nad Priehradou" vo výške 950,00 €
- PD cyklo prístrešok k projektu cyklotrasy v Trstenej vo výške 960,00 €
- betónové oplatenie detského ihriska Hradý vo výške 6 963,10 €
- stavebné práce na tribúne Kľozov – beskozvod, montáž bleskozvodu, náter konštrukcie tribúny vo výške 12 555,29 €

h) Kultúrne služby

- rekonštrukčné práce – strecha na Wilczekovej kúrii vo výške 73 656,56 €
- Modernizácia priestorov Wilczekovej kúrie vo výške 23 432,60 €

i) Vzdelávanie

- Projektová dokumentácia prvého stupňa pre stavebné povolenie "Zníženie energetickej náročnosti v Základnej škole P.O. Hviezdoslava, Trstená" vo výške 240,00 €
- zakúpenie elektrickej panvice pre jedáleň pri MŠ P Oslobodenia vo výške 3 384,00 €
- PD – Posúdenie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie "Centrum talentov Hornej Oravy" vo výške 288,00 €

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Mesto nezaznamenalo žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Vypracovala :

Ing. Gabriela Dafčíková
sam. odb. referent

Schválil:

PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková
primátorka

V Trstenej dňa 10. 08. 2023

Prílohy:

- Konsolidovaná účtovná závierka : Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke

